

Nagroda Żółtej Cizemki 2017

Laureatkami pierwszej edycji Nagrody Żółtej Cizemki za książkę dla dzieci i młodzieży zostały panie Barbara Kosmowska i Emilia Dziubak (autorka ilustracji) za książkę *Nieźle ziółko* wydaną przez łódzkie Wydawnictwo Literatura. Nagrody wręczyli Andrzej Kulig – zastępca prezydenta Miasta Krakowa ds. polityki społecznej, kultury i promocji miasta oraz Stanisław Dziedzic – dyrektor Biblioteki Kraków. Twórcą statuetek „Żółta cizemka” jest prof. Krzysztof Nitsch z Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Nagrodzona książka wyłoniona została przez Kapitułę Nagrody w składzie: prof. dr hab. Alicja Baluch, Marcin Bruchnalski, Izabela Ronkiewicz-Brażel, dr Anna Skoczek, dr hab. Katarzyna Wądolny-Tatar, obradujące pod przewodnictwem dr. Stanisława Dziedzica.

Patronką krakowskiej literackiej Nagrody Żółtej Cizemki jest Antonina Domańska (1853–1917). W 2017 r. minęła setna rocznica śmierci tej znanej i czytanej do dzisiaj autorki książek dla dzie-

ci i młodzieży. Najpopularniejszą jej powieścią, która do niedawna znajdowała się na liście lektur szkolnych, jest *Historia żółtej cizemki*. Czytelnicy po raz pierwszy otrzymali ją w 1913 roku. Na przestrzeni już ponad stu lat książka doczekała się wielu wydań, a także została zekranizowana w 1961 r. Film *Historia żółtej cizemki* w reżyserii Sylwestra Chęcińskiego, z udziałem najpopularniejszych wówczas aktorów, m.in. Beaty Tyszkiewicz, Gustawa Holoubka, Andrzeja Szczepkowskiego, Bronisława Pawlika czy Bogumiła Kobieli, oraz debiutanta – wówczas 11-letniego Marka Kondrata – nagrodzony został Srebrnym Medalem na Międzynarodowym Festiwalu Filmów dla Dzieci i Młodzieży w Wenecji w 1962 roku.

Barbara Kosmowska prezentuje statuetkę Nagrody Żółtej Cizemki autorstwa prof. Krzysztofa Nitscha (fot. Krzysztof Lis)

Gratulując laureatkom Nagrody Żółtej Cizemki, młodych czytelników i ich rodziców zachęcamy do lektury *Nieźle ziółko* Barbary Kosmowskiej i Emilii Dziubak (recenzję książki publikujemy na s. 3).

Janusz M. Paluch

Przykuć uwagę potencjalnego czytelnika

Badania i obserwacje wskazują, że zdecydowana większość czytelników przychodzi do biblioteki w poszukiwaniu nowości wydawniczych. Jak w bogatej ofercie wydawniczej znaleźć książkę, której warto poświęcić czas i uwagę? Drogowskazem mogą być nagrody literackie przyznawane na całym świecie przez jury składające się z ekspertów: krytyków, literaturoznawców, pedagogów lub czytelników. Nagrody: Nobla, Goncourtów, Pulitzera, Bookera, Nike dają gwarancję kontaktu z ciekawą, wartościową książką. Również nagrody przyznawane za twórczość dla dzieci i młodzieży mogą być wskazówką dla rodziców, opiekunów i nauczycieli. Młodzi czytelnicy bardzo spontanicznie dokonują swoich wyborów, najczęściej sięgając po książki, które wabią kolorowymi okładkami. Do nas, dorosłych, należy dyskretne wsparcie i pomoc przy wyborze najciekawszych i najwartościowszych tytułów.

Czerpiąc z najpiękniejszych tradycji literackich Krakowa, w 100. rocznicę śmierci Antoniny Domańskiej (1853–1917), autorki niezapomnianej *Historii żółtej cizemki*, Biblioteka Kraków ustanowiła Nagrodę Żółtej Cizemki, której fundatorem jest Prezydent Miasta Krakowa. Jej celem jest uhonorowanie najpiękniejszych i najbardziej wartościowych polskich książek adresowanych do młodych czytelników oraz uhonorowanie autorów, ilustratorów, grafików, dzięki którym literatura ma moc oddziaływania na wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, przynosząc jednocześnie intelektualną, emocjonalną i estetyczną przyjemność obcowania ze światem dobrej książki.

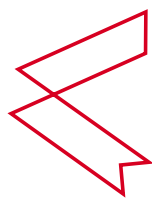
15 grudnia 2017 r. na uroczystej gali zorganizowanej w Sali Fontanny przy ul. Szczepańskiej 1 ogłoszono werdykt i wręczono nagrody oraz statuetki autorstwa prof. Krzysztofa Nitscha autorce Barbarze Kosmowskiej i ilustratorce Emilii Dziubak za książkę *Nieźle ziółko* wydaną przez Wydawnictwo Literatura.

Izabela Ronkiewicz-Brażel

włoczeni w przyrodę i poddani totalnemu determinizmowi – żyją w cieniu nieuniknionej śmierci i – uwaga! – zemsty ze strony braci mniejszych. Wręczenie nagrody i spotkanie z Patrykiem Czarkowskim odbędzie się 25 stycznia o godz. 18.00 – w ramach Salonu Literackiego Biblioteki Kraków – w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”. Z poetą rozmawiać będą Elżbieta Zechenter-Spławińska oraz Marcin Wilk.

Janusz M. Paluch

Krakowska Książka Miesiąca

Krakowska
Książka
Miesiąca

Patryk Czarkowski urodził się w 1982 roku w Białej Podlaskiej. Swe wiersze publikował na łamach „Odry”, „Biblioteki”, „Frazy”, „Kwartalnika Artystycznego”, „Podlaskiego Kwartalnika Kulturalnego”, „Zeszytów Literackich”. W 2013 roku został stypendystą Fundacji Grazella im. Marii Anny Siemienińskiej. Jego debiutem książkowym była Nagroda Poetycka im. Anny Świrszczyńskiej – tom poezji *Precyzja roślin* (Wydawnictwo Universitas, Kraków 2015). Wśród innych nagród wymienić

należy konkurs Biura Literackiego „Połów”, którego laureatem został w 2013 roku, oraz wyróżnienie w kutnowskim festiwalu Złoty Środek Poezji. O nagrodzonej przez jury Nagrody Krakowska Książka Miesiąca pisał Mariusz Grzebalski: *„Czekamy” Czarkowskiego to wiersze ostre jak brzytwa. Z obserwowaniem świata przyrody, zwierząt i ludzi – przez mikroskop języka. Zastanawiające, trudne do przyszpilenia wiersze, których nie sposób osadzić w żadnym z opisanych w ostatnich latach sposobów poezjowania. Jest w nich momentami przerażający dystans, jakby autor obserwował ludzi przez mikroskop. O ile pisze o ludziach, bo zajmuje go przede wszystkim świat przyrody – zwłaszcza zwierzęcy. Zwierzęta są przez Czarkowskiego opisywane jako ludzkie ofia-*

ry, a przemoc wobec nich jest dla niego doświadczeniem fundamentalnym. Ale i ludzie nie mają u autora „Czekamy” lepiej. Podobnie jak zwierzęta są

Karnawał czas zacząć....

Kto z nas chociaż raz nie bawił się w karnawale? I nieistotne, czy były to kameralne spotkania przyjaciół w domu czy szaleńcze imprezy w klubach, wykwintne bale w hotelach, imprezy w restauracjach, teatrach czy kinach.

Wystawne uczyty, maskarady, wielka radość na ulicach to właśnie przywilej karnawałowych szaleństw, kiedy to przez kilka tygodni spotykamy się ze znajomymi, tańczymy, śpiewamy i obowiązkowo rozsmakowujemy w dobrym jedzeniu.

Zgodnie z kalendarzem, w dniu Święta Trzech Króli wkraczamy w okres karnawału, który potrwa aż do rozpoczęcia Wielkiego Postu. Wstępem do niego był Sylwester, kiedy to hucznie świętowaliśmy koniec starego roku i początek nowego.

Nazwa karnawał wywodzi się najprawdopodobniej od włoskiego słowa *carnevale*, co można przetłumaczyć jako „żegnaj, mięso”, kiedy to należało najęść się mięsa do syta, by w okresie Wielkiego Postu spożywać wyłącznie potrawy bezmięsne. Uważano wtedy również, że skoczne tańce zapewnią wysokie plony w nadchodzącym roku, dlatego też tradycja tańców została włączona w obchody i świętowanie karnawału.

Już w wiekach średnich w całej niemal Europie obchodzono karnawał z wielkim przepychem. W X wieku z zabaw karnawałowych najbardziej słynęła Wenecja. To tutaj, do dzisiaj, pl. św. Marka zamienia się w niezwykle barwną i roztańczoną salę balową. W XV wieku balami karnawałowymi wstąpił się także Rzym. Równie hucznie świętowano karnawał w Hiszpanii, Portugalii, we Francji, w Niemczech, na Rusi i na Bałkanach.

Polski karnawał, dawniej zwany zapustami, łączył w sobie tradycję polską i włoską, a to za sprawą królowej Bony. Pierwszy ponoć bal karnawałowy w Polsce odbył się na Wawelu w 1519 roku i zdecydowanie różnił się od organizowanych w późniejszych okresach.

Krakowskie karnawały od połowy XIX wieku głośne były na całą Polskę, kiedy to brylowano na wieczorach tanecznych w najpiękniejszych pałacach: Pod Baranami i Potockich i Na Szlaku u Tarnowskich. Organizowane bale niejednokrotnie były okazją do zaręczyn młodych ludzi. W ówczesnej prasie sporo miejsca zajmowały relacje z nich. Dla osób opisywanych w owych sprawozdaniach i wymienianych z nazwiska stanowiły wielką nobilitację, choć nie zawsze były to uwagi pochlebne. Nikt nie przejmował się zbytnio, gdy w artykułach padały ze strony sprawozdawców uszczypliwe uwagi.

Popularne były też bale filantropijne, z których całkowity dochód przeznaczony był na cele dobroczynne. W oczy rzucały się długie suknie pań i fraki u panów. Jadano wytwornie, a jednocześnie do syta, nie stroniono również od alkoholu.

W XX wieku w okresie karnawału organizowane były bale przebierańców, bale maskowe czy kotylionowe. Słynne też były bale prezydenckie przy placu Świętego Ducha. Bawili się także biedniejsi, chociaż ich zabawy były mniej wystawne i odbywały się głównie w domach i karczmach.

W czasach PRL popularne były dancingi z wodzirejami, bale organizowane przez zakłady pracy lub kameralne spotkania przy partyjce brydża.

Tak jak i kiedyś – bardzo ważnym dniem karnawału jest Tłusty Czwartek, kiedy to zajadamy się pysznymi pączkami i faworkami – zwanymi inaczej chrustem.

I choć daleko nam do najbardziej znanych i widowiskowych imprez karnawałowych, nie oznacza to, że krakowianie nie wykorzystują tego czasu na dobrą zabawę. U nas również można poczuć wyjątkową atmosferę karnawału i świetnie się bawić, bez konieczności wyjazdu do Rio de Janeiro czy Wenecji.

Różnorodność organizowanych w Krakowie imprez, zarówno zamkniętych, jak i ogólnodostępnych, jest tak duża, że każdy może coś dla siebie znaleźć. Dajmy się więc porwać panującemu nastrojowi, wychodźmy na ulice, by podczas koncertów organizowanych w plenerze wspólnie wziąć udział w karnawałowym szaleństwie. Odwiedzajmy teatry, operę, uczestniczmy w eleganckich balach – w zależności od zasobności portfela. Niech nadal wyjątkowa atmosfera panująca w karnawale w Krakowie przyciąga turystów z Polski i zagranicy.

Wszystkich zainteresowanych najszlachetniejszymi krakowskimi balami karnawałowymi, ređutami, balowymi kostiumami, damską elegancją, kiedy to „cały Kraków szalał, gdzie okiem było rzucić, wszędzie muzyka, wszędzie tańce” – zachęcam do sięgnięcia po książkę Anny Gabryś *Salony krakowskie*. Może staną się one inspiracją do zorganizowania z przyjaciółmi i bliskimi karnawałowej imprezy na wzór tych z końca lat siedemdziesiątych XIX wieku.

Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

Filia nr 3
ul. Masarska 14

Biblioteka
Kraków

Biblioteka Kraków, Filia nr 3

Kontakt: tel. 12 431 00 68

e-mail: filia_3@biblioteka.krakow.pl

Wpołowie lat 90. XX w. pierwsza dyrektor Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej mgr Krystyna Philipp zgromadziła cenny księgozbiór popularnonaukowy, pozyskany m.in. z Wydziału Kultury Miasta Krakowa i klubów środowiskowych. Następnie w 1997 r. w lokalu przy ul. Masarskiej 14, który z powodu przeprowadzki opuściła mieszcząca się tutaj od 1956 r. obecna Filia nr 6 (dawną Filia 13), uruchomiła czytelnię, a później wypożyczalnię z czytelnią dla czytelników dorosłych. Biblioteka ta do końca 2016 r. funkcjonowała jako Biblioteka Główna Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej. Wzbogacany przez lata księgozbiór obecnie liczy prawie 13 tys. woluminów. Czytelnia może poszczycić się wspaniałymi albumami malarstwa polskiego (Kossakowie, S. Wyspiański, Z. Beksiński, J. Stanisławski i in.) i malarstwa obcego (m.in. seria Arcydzieła Malarstwa – Watykan, Musée D'Orsay, Luwr, Galeria Narodowa w Londynie; G. Klimt, A. Mucha, L. da Vinci, A. Renoir), opracowaniami dotyczącymi sztuki, obiektów sakralnych czy licznymi leksykonami. Biblioteka posiada cenne encyklopedie, m.in. *Great Books Britannica* (60 v.), *Children's Britannica* (20 v.), *Micropaedia Ready Reference* (12 v.), *Micropaedia Knowledge in Depth* (13–29 v.). Bogate są działy religii, historii i historii literatury polskiej.

Zdecydowana większość pozyskiwanych zbiorów trafia jednak do wypożyczalni. Są to książki z dziedziny psychologii, medycyny, demografii, pedagogiki, prawa, socjologii, reklamy, ekonomii, filmu, teatru. Staram się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom czytelników i pozyskuję książki, które cieszą się zainteresowaniem (np. o coachingu, terroryzmie, PR, zasadach odżywiania). Gromadzone są książki o artystach (K. Kobro, A. Szapocznikow, E. Dwurnik, Witkacy, W. Kossak, J. Chełmoński, J. Nowosielski). Kupowane są dzieła E. Ciorana, F. Nietzschego, A. Schopenhauera, E. Kanta, E. Fromma, Arystotelesa, J.-P. Sartre'a, C. Levi-Straussa, prof. Z. Baumana, prof. M. Hellera. Nie zapominam o poezji (Z. Herbert, E. Lipska, E. Tkaczyszyn-Dybski, J.M. Rymkiewicz, J. Kasprówic, J. Tuwim, A. Janko, E. Stachura, B. Nowicka). Dział geografii to w większości repetytoria, przewodniki po świecie i Polsce. Biblioteka ma dużą kolekcję nowych książek o tematyce górskiej. Księgozbiór wzbogacił się ostatnio o wartościowe pozycje dot. J. Iwaszkiewicza, W. Myśliwskiego, S.I. Witkiewicza, K. Estreichera, L. Tyrmanda, J. Pilcha, T. Gajcego, S. Grzesiuka, M. Kownackiej, S. Lema, K. Makużyńskiego i in.

Pięć razy w roku 2017 biblioteka gościła młodzież z pobliskich zaprzyjaźnionych szkół – Liceum Ogólnokształcącego nr 13 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 oraz Rzemieślniczej Branżowej Szkoły I Stopnia Małopolskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie. Dzięki finansowemu wsparciu Rady Dzielnicy II wzięli oni udział w dwóch spotkaniach autorskich (z red. A. Koziółem, autorem książki *Na krakowskich ulicach*, oraz red. K. Jakubowskim, który „oprowadził” ich po *Krakowie pod ciemną gwiazdą*). Te bardzo ciekawe spotkania miały na celu zainteresowanie młodych ludzi historią, tradycją oraz zabytkami Krakowa. Odwiedziła nas także niezwykle popularna autorka książek dla młodzieży p. Anna Onichimowska. Dokładne i pełne nieznanych faktów były wykłady z prezentacją bibliotekarza, historyka, przewodnika po Krakowie – dr. Tomasza Dudka: *Sztuka witrażu w Krakowie na przełomie XIX i XX w.* i *Kossakowie na przykładzie życia i twórczości Juliusza i Wojciecha Kossaków*. W poprzednich latach gościliśmy m.in. poetkę i pisarkę p. T. Oleś-Owczarkową, red. L. Mazana i red. M. Czumę, poetów J. Barana i A. Warzechę, prof. M. Rożka, prof. M. Karwałę, red. M. Drohomiarecką, Z. Leśnickiego i in. Organizowane były wystawy malarskie podopiecznych Polskiego Związku Głuchych Oddział Małopolski czy artyści malarza p. Jacka Zielińskiego, wystawy z okazji Europejskich Dni Dziedzictwa. Również teraz ściany biblioteki zdobią obrazy z plenerów malarskich. Czytelnicy mają dostęp do bogatej oferty czasopism („Dziennik Polski”, „Znak”, „National Geographic Polska”, „Zdrowie”, „Polityka”, „Dom&Wnętrze”, „Gość Niedzielny”, „Newsweek”, „Kraków”, „Informator Czytelniczo-Kulturalny Biblioteki Kraków”. Nieregularnie dochodzą: „Kraków.pl”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Sens”, „Charaktery”, „Tygodnik Powszechny”, „Viva”, „Pani”, „Gala”, „Claudia”, „Głos Seniora”. Każdego miesiąca czytelnicy mają możliwość obejrzenia wystawek literackich, regionalnych czy okolicznościowych. Biblioteka dysponuje 2 stanowiskami komputerowymi dla czytelników, kserokopiarką, drukarką i skanerem. Czynna jest w poniedziałki, środy i piątki od godz. 12.00 do godz. 19.00, wtorki 9.00–15.30, czwartki 11.00–15.30. Zapraszam!

Spotkanie z Anną Onichimowską
fot. Jolanta Oleksa

Joanna Muniak

Bezcenne chwile z babcią

W styczniu obchodzimy Dzień Babci i Dzień Dziadka. To wspaniała okazja, aby przeczytać z dziećmi książkę Barbary Kosmowskiej *Nieźle ziółko*. Barbara Kosmowska jest autorką wielokrotnie nagradzaną w konkursach literackich. W 2015 roku otrzymała statuetkę „Guliver w krainie liliputów” – nagrodę przyznaną przez czasopismo „Guliver” za całokształt twórczości. Kilka tygodni temu, za książkę *Nieźle ziółko* odebrała statuetkę i Nagrodę Żółtej Ciżemki przyznaną przez Bibliotekę Kraków za najlepszą książkę dla dzieci i młodzieży wydaną w 2016 r.

Nieźle ziółko to opowieść o ośmiolletnim chłopcu i jego babci. Książka porusza w sposób niezwykle delikatny sprawy, o których trudno rozmawiać z dziećmi, takie jak choroba czy śmierć.

Eryk, główny bohater, nie miał okazji do częstych spotkań z babcią podróżującą po świecie. Z radością przyjmuje wiadomość, że babcia zamieszka z nim i jego rodzicami. Nie mogąc doczekać się jej przyjazdu snuje wielkie plany o wspólnych wycieczkach rowerowych, przesiadywaniu w domku na drzewie czy wizytach w schronisku dla zwierząt, gdzie jest wolontariuszem. Tymczasem, ku zdumieniu Eryka, babcia pojawia się w ich domu na wózku inwalidzkim, nie jest już tak żywotna i pełna sił fizycznych jak kiedyś. O wspólnych wyprawach po okolicy nie ma mowy. Jednak pomimo choroby Babcia Malutka – jak pieszczotliwie nazywa ją Eryk i jego rodzice – zachowała bystrość umysłu i pogodę ducha. Eryk często przesiaduje w jej pokoju i słucha opowieści o niezwykłych podróżach i przygodach. Nikt nie rozumie Eryka tak dobrze jak Babcia Malutka, to właśnie jej zwierza się

ze swoich trosk, marzeń i radości. Babcia mądrymi radami pomaga wnukowi przełamywać ograniczenia, uczy, że na sukces trzeba ciężko pracować. Nikt nie rozmawia z Erykiem wprost o jej chorobie, chłopiec też nie zadaje pytań, a jednak podczas codziennych wspólnych rozmów babcia dyskretnie przygotowuje wnuka na swoje odejście, tak aby jak najmniej odczuł jej nieobecność. Pięknie opisana jest ta wyjątkowa więź babci i wnuka. Dzięki Babci Malutkiej Eryk mężnie, dojrzewa, staje się odważny i spełnia swoje marzenia. To, co wydawało mu się nieosiągalne, staje się rzeczywistością.

Książka w mądry i wzruszający sposób opowiada o rzeczach ważnych i trudnych, zwraca uwagę na wyjątkową więź babci i wnuka. Historia Eryka i Babci Malutkiej uczy młodych czytelników, że nawet jeśli odchodzi ktoś bliski, nie jest to ostateczność. Warto pielęgnować wspomnienia, dzięki nim ukochana osoba zawsze pozostaje w naszym sercu, blisko nas. Ilustracje do książki wykonała Emilia Dziubak.

Maria Twardowska-Hadyniak

Kosmowska B., *Nieźle ziółko*, Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2017

Zaskakujący obraz neapolitańskiej rodziny

Elena Ferrante to pseudonim włoskiej pisarki, która od 1992 r., czyli od chwili wydania debiutanckiej powieści, pilnie strzeże swojej anonimowości. Międzynarodową sławę zawdzięcza cyklowi, którego pierwszy tom nosi tytuł *Genialna przyjaciółka*. Autorka cieszy się popularnością i uznaniem czytelników na całym świecie. Jest doceniana również przez krytykę literacką, a „powieści neapolitańskie” były nominowane m.in. do najbardziej prestiżowej nagrody literackiej we Włoszech – Premio Strega.

To sprawiło, że od dłuższego czasu miałam ochotę sięgnąć po tę książkę, ale zawsze coś stawało na przeszkodzie. W końcu się udało. Do biblioteki trafił audiobook, który nagrała młoda aktorka Laura Breszka.

Akcja powieści rozpoczyna się we współczesnych Włoszech. Dojrza-

ła już Elena Greco dowiaduje się, że jej przyjaciółka z czasów dzieciństwa zniknęła po-

zostawiając puste mieszkanie w Neapolu. Być może Lili zrealizowała swoje marzenie i porzuciła świat, w którym żyła, wraz ze wszystkimi śladami swojej w nim obecności. Próbuje znaleźć wytłumaczenie czynu przyjaciółki, Elena opowiada historię niebanalnej przyjaźni dwóch inteligentnych, bardzo różniących się dziewczynek.

Autorka, posługując się jasną, przejrzystą narracją, zabiera czytelnika w fascynującą podróż w lata 50. XX wieku na przedmieścia Neapolu, gdzie dominuje przemoc i skrajna bieda. Kreśli precyzyjny, momentami przerażający obraz codziennego życia neapolitańskiej rodziny.

Izabela Ronkiewicz-Brańpiel

Ferrante E., *Genialna przyjaciółka* (lektor: Laura Breszka), Katowice: Wydawnictwo Sonia Draga, 2017

Kalendarium imprez

Salon Literacki Biblioteki Kraków

11 stycznia

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

Salon Literacki Biblioteki Kraków – godz. 18.00

Krzysztof Lisowski – *Niektóre miejsca na ziemi. Przewodnik wojażera*

Prowadzenie: Jadwiga Malina Żądło

Fragmenty książki przeczyta: Jakub Kosiniak

Krzysztof Lisowski to poeta, redaktor, krytyk literacki, eseista, prozaik, tłumacz, autor wierszy dla dzieci. Urodził się w 1954 roku w Krakowie. Ukończył filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim. Debiutował w roku 1972 na łamach „Życia Literackiego”. Od 1977 roku pracuje w Wydawnictwie Literackim, jest członkiem redakcji miesięcznika „Kraków” oraz wieloletnim współpracownikiem kilku pism (m.in. „Nowe Książki”, „Kwartalnik Artystyczny”). Członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich i PEN-Clubu. W latach 1999–2000 członek Komisji Kwalifikacyjnej Zarządu Głównego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Wykładał w szkole *creative writing* Uniwersytetu Jagiellońskiego. Współredagował „Dekadę Literacką” (1990–2005). Za twórczość literacką otrzymał m.in.: Nagrodę im. Andrzeja Bursy (1976), Nagrodę im. Stanisława Piętaka (1981), stypendium Fundacji im. Adama Mickiewicza w Toronto (1987), Nagrody Miasta Krakowa (1990) i Krakowska Książka Miesiąca (za *33 zapewnienia o miłości do świata – XI/1999*), stypendium rządu Szwecji na Gotlandii (2000), kilkakrotnie stypendium Ministra Kultury RP, w 2014 roku Nagrodę Poetycką im. Bednarczyków za tom *Poematy i wiersze do czytania na głos*. W roku 2015 otrzymał medal Gloria Artis.

Taką książkę czyta się na paru piętrach. Idzie się przez amfiladę biografii, wychyła za matową szybą przemilczeń tom poetycki, ogląda się kolekcję kamyków z podróży.

Piotr Wojciechowski

► 18 stycznia

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

Salon Literacki Biblioteki Kraków – godz. 18.00

Józef Baran – *Poeta pisze sobę*

Premiera filmu o poecie i wieczór autorski

Józef Baran to poeta, dziennikarz, reporter, autor około 30 książek. W dziennikach określa siebie jako *dziecię borzęckich pól i lasów*. Jego wiersze zostały przełożone na prawie wszystkie języki słowiańskie, a także na angielski, niemiecki, galijski, hebrajski, hiszpański, szwedzki, arabski i węgierski. Wiersze Barana stały się inspiracją dla wielu piosenkarzy i kompozytorów, m.in. dla Starego Dobrego Małżeństwa, Grupy pod Budą, Elżbiety Adamiak, Hanny Banaszak, Krzysztofa Myszkowskiego, Mirosława Czyżykiewicza, Oli Mauer i Andrzeja Zaryckiego.

PISAĆ O SOBIE PRZEZ PRYZMAT ŚWIATA I O ŚWIECIE PRZEZ PRYZMAT SIEBIE – pod tym poetyckim credo podpisują się jako poeta obiema rękami...

Józef Baran

► 25 stycznia

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

Krakowska Książka Miesiąca – godz. 18.00

Patryk Czarkowski – *Czekamy*

Wręczenie styczniowej nagrody oraz wieczór autorski

Prowadzenie: Elżbieta Zechenter-Splawińska, Marcin Wilk

Głębokość myśli odwrotnie proporcjonalna do długości utworu? Dlaczego nie? Właśnie za to – między innymi – cenię lirykę Patryka Czarkowskiego – Roman Honet

Oferta kulturalno-edukacyjna filii Biblioteki Kraków

Zajęcia regularne

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648 50 69

„E-senior” – każdy wtorek i czwartek godz. 12.00

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w Internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii bibliotecznej.

Filia nr 21

Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

„E-senior” – każdy czwartek godz. 11.00–15.00

Cykl indywidualnych warsztatów dla dorosłych mających na celu rozwiązywanie wszelkich problemów związanych z obsługą urządzeń mobilnych: smartfonem, tabletem oraz komputerem. Nie są prowadzone zajęcia z obsługi bankowości internetowej. Konieczne wcześniejsze zapisy w bibliotece.

► 2 stycznia

Filia nr 21

ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21 Biblioteki Kraków jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego

Filia nr 21

Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Co w duszy gra – wystawa prac rodziny Krawczyków – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Co w duszy gra to tytuł wystawy prac artystycznych wielopokoleniowej rodziny Krawczyków z Krakowa.

Krzysztof Krawczyk, inaczej Vankukuś, to krakowski rysownik i satyryk. Prace prezentował na blisko 60 wystawach i pokazach indywidualnych oraz zbiorowych w kraju i za granicą. Tematem twórczości artysty są uniwersalne zjawiska społeczne, mentalne i antropologiczne o pogłębionej refleksji filozoficznej. Udziela się także literacko, poetycko i muzycznie.

Agnieszka Krawczyk – absolwentka Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie, aktualnie studentka animacji kultury w przestrzeni społecznej na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Prace prezentowała na pięciu wystawach indywidualnych i kilkunastu wystawach zbiorowych. Jej największe pasje to taniec oraz fotografia.

Małgorzata Krawczyk-Uniowska to absolwentka Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie, aktualnie studentka Wydziału Malarstwa na krakowskiej ASP. Ma na swoim koncie ok. 20 wystaw indywidualnych oraz wiele wystaw zbiorowych (m.in. ostatnio gościnnie wystawiała prace w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha z okazji 25 lat działalności Klubu Krakowskiego, którego była stypendystką).

Filia nr 21

Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Łączy nas sztuka – wystawa prac podopiecznych Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Wystawa prac podopiecznych Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych. Organizacja działa od 1991 roku, wyszukuje i promuje twórców (zarówno amatorów, jak i profesjonalistów, dzieci i dorosłych) bez względu na rodzaj schorzeń i wynikających z nich niepełnosprawności. Prowadzi rozmaite formy działalności. Jedną z nich jest Galeria Sztuki *Stańczyk* otwarta wiosną 1999 roku.

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797 301 004

Ona – wystawa obrazów Maggie Piu – w godzinach otwarcia biblioteki do 4 stycznia 2018 r.

Maggie Piu (Małgorzata Bieniek-Strączek) jest absolwentką wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Tworzy i prowadzi pracownię projektowania wnętrz w Krakowie, dodatkowo pisze trzy blogi: o modzie, sztuce i architekturze. W dorobku ma ponad 50 indywidualnych wystaw (w Warszawie, Krakowie, Londynie i innych miastach). Rysunki publikowała w „Fantastyce”, „Odrze”, „Górach i Alpinizmie”, była ilustratorką w magazynie „Gentelman”. Rysunki artystki zdobyły książkę Jacka T. Gierlińskiego *Pustka intymnych ucieczek*. W 2003 roku była jedną z dwunastu kobiet w akcji „Twojego Stylu” – *Ja Kobieta* – najbardziej kobiecej Polki, zakwalifikowana jako Dama XXI wieku. Profesor Wiktor Zin, znany polski rysownik i znawca sztuki, po jednej z jej wystaw pisał: *Jestem zachwycony zaprezentowanymi na wystawie rysunkami pani Małgorzaty Bieniek, olbrzymi talent, elegancja przedstawionych form, precyzja i świadomość celu*. Maggie Piu interesuje się również modą – tworzy autorską biżuterię. W roku 2009 zdobyła pierwsze miejsce na Warsaw Fashion Week. W roku 2011 artystka wystawiała prace na pierwszej edycji Street of Design

„Patroni krakowskich ulic”

10 grudnia 2017 r. w Sali Fontany w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką” zorganizowano galę finałową konkursu literacko-plastycznego „Patroni krakowskich ulic”. Jego celem było poznanie przez uczestników patronów ulic i zaprezentowanie ich w dowolnej formie plastycznej lub literackiej, a także zachęcenie do samodzielnego poszukiwania wiedzy w różnych źródłach informacji, wspieranie edukacji historycznej i patriotycznej uczniów krakowskich szkół podstawowych. Organizatorem konkursu była Biblioteka Kraków, Młodzieżowy Dom Kultury przy al. 29. Listopada 102 oraz Rada i Zarząd Dzielnicy III Prądnik Czerwony. Współorganizatorami były: Rada Miasta Krakowa, Rada i Zarząd Dzielnicy I Stare Miasto, II Grzegórzki, VII Zwierzyniec, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, Towarzystwo Prądnickie, Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie – Małopolskie Centrum Edukacji „MEC”. Konkurs organizowany był pod patronatem honorowym Rady Miasta Krakowa oraz Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, a także pod patronatem medialnym miesięcznika społeczno-kulturalnego „Kraków” oraz portalu „Ciekawostki Historyczne”. Konkurs adresowany był do uczniów szkół podstawowych z terenu Dzielnicy I, II, III oraz VII. W regulaminowym terminie, czyli od 9 października do 10 listopada, wpłynęło 156 prac, w tym 107 prac plastycznych oraz 49 literackich. Komisja konkursowa złożona z przedstawicieli wszystkich organizatorów i współorganizatorów miała trudne zadanie, by wyłonić najlepsze prace. W efekcie wybrano 44 prace – 11 w kategorii literackiej oraz 33 w kategorii plastycznej.

W gali finałowej wziął udział Andrzej Kulig – zastępca prezydenta Miasta Krakowa ds. kultury i promocji miasta, Dominik Jaśkowiec – wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa, a także przedstawiciele organizatorów oraz współorganizatorów. Nie zabrakło również zaproszonych laureatów oraz ich rodzin. Galę finałową otworzył Andrzej Kulig, który podziękował dzieciom za udział w konkursie i trud włożony w przygotowanie prac. Głos zabrali również: Dominik Jaśkowiec, dr Stanisław Dziedzic – dyrektor Biblioteki Kraków, prof. Zdzisław Noga – wiceprezes Towarzystwa Miłośników Zabytków i Historii Krakowa, Mateusz Drożdż – wiceprzewodniczący Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony oraz Irena Bem-Garbień – dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury przy al. 29. Listopada 102, a także przewodniczącą komisji konkursowej.

Nagrodzeni otrzymali m.in. dyplomy, książki, gry planszowe, materiały promocyjne organizatorów i współor-

ganizatorów, a laureaci I, II, III miejsc – dodatkowo statuetkę. Podczas gali prezentowano zdjęcia nagrodzonych prac plastycznych w formie multimedialnej. Wystawa pokonkursowa zorganizowana zostanie w połowie stycznia w Młodzieżowym Domu Kultury przy al. 29. Listopada 102. Jeszcze raz gratulujemy laureatom. Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom biorącym udział w konkursie oraz ich rodzicom, dziadkom i nauczycielom.

Laureaci w kategorii plastycznej

– uczniowie klas 1–3 szkoły podstawowej

Fot. Jolanta Oleksa

I miejsce – Mikhailo Trehubenko

II miejsce – Iga Staroń, Aleksandra Wojtyto

III miejsce – Mateusz Broniowski, Zofia Jedrychowska, Oliwia Żywińska

Wyróżnienia: Joanna Argasińska, Wiktoria Dymek, Kajetan Gąstoń, Urszula Grondziewska, Milena Imiołek, Karolina Kierszniowska, Michalina Kimla, Oliwia Okrajni, Kewin Opielowski, Anna Stefaniuk, Maria Zbieżek

Laureaci w kategorii plastycznej

– uczniowie klas 4–7 szkoły podstawowej

Fot. Jolanta Oleksa

I miejsce – Anna Julia Schwarz

II miejsce – Alicja Drożdż, Natalia Radwan

III miejsce – Aleksandra Gryzła, Natasza Skrzypnik

Wyróżnienia: Patrycja Baran, Julia Bukowska, Wiktor Gałkowski, Franciszek Kmieć, Magdalena Kudłacz, Szymon Nowak, Nikola Sarkowicz, Aleksandra Słowik, Sabina Stankiewicz, Alicja Syryca, Julia Ślęczka

Laureaci w kategorii literackiej

– uczniowie klas 1–3 szkoły podstawowej

I miejsce – Weronika Kimla

Laureaci w kategorii literackiej

– uczniowie klas 4–7 szkoły podstawowej

I miejsce – Inga Idzikowska

II miejsce – Maria Durbas, Ewa Skomro

III miejsce – Mateusz Adamczyk, Agnieszka Argasińska, Alicja Murzańska, Weronika Salawa

Wyróżnienia: Nina Durbas, Elżbieta Kuś, Dominik Solarz

Paulina Knapik

O córce introligatora

W rękach córki introligatora leżał *los Rosji* – tak autorka książki przedstawia historię Katarzyny Wielkiej. Powstało wiele książek i kilka filmów o słynnej carycy, ale żadna z nich nie jest ujęta w ten sposób. Jest to historia opowiedziana nie tylko z punktu widzenia Polki będącej na służbie u carów, ale i z punktu widzenia dziecka bibliotekarza, księgarza. Ojciec Warwary, bohaterki powieści, pracował w cesarskiej bibliotece, oprawiał niszczone tam księgi dla carowej Anny. Potem i caryca Elżbieta zaszczyciła ojca Barbary zleceniem na oprawę jej modlitewnika ozdobionego rubinami i szafirami ułożonymi w kształt krzyża. Rzemieślnik umiejętnie odświeżył skórzaną okładkę książki olejem brzoźowym i zrekonstruował złocenia, co było w tej pracy najtrudniejszym zadaniem do wykonania. Właścicielka skarbu była bardzo zadowolona z wykonania jej zamówienia. Mała Barbara przyglądała się nie tylko tej pracy, ale wielu innym, spędzała dużo czasu w jego warsztacie. Wieża o książkach i z książek przydała się jej później na dworze carycy Elżbiety. Tam książka ją zaprowadziła i pomagała awansować na coraz to wyższe szczeble. Kiedy w garderobie czytała książkę po niemiecku, zauważył ją Biestuzew. Wówczas nasza bohaterka była zwykłą garderobianą. Kanclerz nauczył ją szpiegowstwa, które zaprowadziło ją aż do tytułu hrabiowskiego.

Odziedziczony po ojcu fach Barbara spożytkowała w inny sposób niż mężczyzna. Kobieta wówczas nie mogła pełnić funkcji introligatora, ale mogła sztukować rozrzucone po różnych kątach pałacu informacje, które jak rozlatujące się strony książki oprawiała w złoconą oprawę. Umiejętność czytania i pisania ułatwiała jej życie. Znajomość kilku języków pozwoliła wpłynąć na historię Rosji, życie carycy Elżbiety, księżniczki Zofii i księcia Piotra. Główną postacią jest tu przede wszystkim narratorka Barbara, na równi z Katarzyną II. Jest tak samo ważna jak ona, poznajemy jej losy od narodzin. Nie jest ona po stronie ani carycy Elżbiety, ani Katarzyny II, ani Piotra. Dostrzega

zarówno wady, jak i zalety ludzi, w których otoczeniu się znalazła. Otrzymujemy pełnowymiarowy obraz słynnej carycy, która została pozbawiona prawa do dzieci i odstawiona przez własnego męża, a kiedy doszła do władzy, zaczęła upodabniać się do swoich poprzedników. Narratorka staje po stronie króla Stanisława, który w pewnym momencie znalazł się na dworze rosyjskim.

Dla mnie jest to powieść nie tyle o Katarzynie Wielkiej, zdobywaniu władzy i robieniu kariery, ale o książkach. Na jednej z ostatnich stron bohaterka wyznaje: „Nie umiem przejść obok stoiska z książkami i nie dotknąć tomów [...]. Kompletuję bibliotekę, która pozwoli mi przetrwać długie i samotne wieczory, jakich się spodziewam. Bibliotekę, która pomoże mi zrozumieć znaczenie tego, co przeżyłam, i utwierdzi mnie w mojej decyzji”. Fragment ten mówi o roli książki w kulturze. Jest ona narzędziem do rozumienia świata i, co ważniejsze, porządkowania własnego życia.

Isabella Śliwińska

Stachniak E., *Katarzyna Wielka. Gra o władzę*, Kraków: Wydawnictwo Znak Literanova, 2012

w Warszawie. Maluje od lat – jej grafika i malarstwo mieszczące się w secesyjnej estetyce sprzeczności są połączeniem wizji kobiety *art nouveau* ze współcześnie surrealistyczną wizją kobiecego ciała. Charakteryzuje się bogatą ornamentyką i precyzją detalu. Maggie Piu maluje tradycyjnie na płótnie i papierze, akrylem i tuszem, przetwarza również rysunki na komputerowych programach graficznych robiąc ciekawe collage.

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797 301 003

Świąteczne opowieści – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Wystawa dziecięcych prac konkursowych o tematyce świątecznej z lat 2010–2015: *Szopka krakowska* (2010), *Hej kołęda, kołęda* (2012), *Bombka choinkowa* (2013), *Święty Mikołaj* (2015)

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797 301 003

Morskie pogody – konkurs plastyczny – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Konkurs plastyczny dla dzieci w wieku 4–12 lat – w ramach Shanties 2018. Regulamin dostępny w filii bibliotecznej

Filia nr 45

Oddział dla Dorosłych

ul. Teligi 24, tel. 797 024 016

Szopki – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Wystawa szopek Jacka Ożoga – malarza, rzeźbiarza i grafika. Artysta jest uczniem i wieloletnim współpracownikiem profesora krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych Witolda Chomicza. W Klubie Wróblowice prowadzi Otwartą Pracownię Malarską. Prace Jacka Ożoga znajdują się w wielu zbiorach prywatnych w kraju i za granicą. Najchętniej maluje pejzaże i architekturę, zajmuje się także grafiką użytkową i wystawiennictwem.

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648 50 69

Esy-floresy językowe – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Lubicie wyzwania? Zmierzcie się z zagadkami językowymi i spróbujcie wyartykułować trudne wierszki *łamiące języki*. Zajęcia literacko-edukacyjne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Terminy uzgadniane są na bieżąco z osobami zainteresowanymi.

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648 50 69

Literatura faktu – zwierciadło czasu teraźniejszego – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Wystawa prezentująca współczesne książki-reportaże otrzymane w ramach akcji „Paczka Literacka”. Wśród publikacji znajdują się książki: Krzysztofa Vargi *Polska mistrzem Polski*, Michała Ogórka *Polska Ogórkowa*, Jacka Antczaka *Reporterka. Rozmowy z Hanną Krall, Katarzyną Boni, Wojciecha Tochmana Kontener*, Michała Chodorkowskiego *Portrety z łagru*, Justyny Kopińskiej *Polska odwraca oczy*, Ryszarda Kapuścińskiego *Autoportret reportera*.

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Szopki krakowskie ze zbiorów Muzeum Historycznego Miasta Krakowa w fotografii Adama Gryczyńskiego – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Wystawa fotografii prezentujących szopki nagrodzone w poszczególnych edycjach konkursu krakowskich szopek. Zdjęcia wykonane zostały w 2000 roku przez fotografa Adama Gryczyńskiego. W 1981 roku ukończył on pedagogikę i wyższy kurs fotograficzny na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików – Okręg Świętokrzyski (od 2002 roku) oraz Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. W latach 1981–1983 pracował jako przewodnik miejski w Pałacu Młodzieży im. H. Jordana w Krakowie. Od 1 czerwca 1983 roku jest kierownikiem działu fotograficzno-filmowego w Nowohuckim Centrum Kultury. Wystawy zdjęć Adama Gryczyńskiego odbywały się zarówno w Polsce, jak i poza granicami kraju, m.in. w USA, Niemczech, Brazylii, Rosji, Norwegii, Chorwacji, Włoszech, na Litwie i Węgrzech. Sam fotograf brał udział w przeszło 100 wystawach zbiorowych i ok. 50 plenerach fotograficznych, z których wiele organizowanych było w Nowej Hucie, Tatrach i Pieninach. Jest autorem czterech wielokrotnie nagradzanych filmów dokumentalnych powstałych w Amatorskim Klubie Filmowym „Nowa Huta”: *Remuh*, *Exodus*, *Apaga Satana!*, *Nostalgia tatrzańska*,

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

KRAKÓW

MIASTO – LUDZIE – ZDARZENIA

Zapraszamy do prenumeraty „Krakowa” w roku 2018

Kontakt: prenumerata@krakow.krakow.pl
tel. 12 222 00 14, 661 22 82 82
www.miesiecznikkrakow.pl

oraz współrealizatorem filmu *Pamiętnik Leo*. Napisał kilkadziesiąt artykułów i wstępów do katalogów wystaw. Współpracuje ze stowarzyszeniami i ośrodkami wystawienniczymi w kraju i za granicą.

► 3 stycznia

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645 95 27

Karnawałowe historie – głośne czytanie na zaczarowanym dywanie – godz. 16.00

Głośne czytanie bajek, opowiadań i wierszy dotyczących karnawału w różnych częściach świata. W programie przewidziano zabawy ruchowe. Spotkanie dla najmłodszych czytelników biblioteki.

► 4 stycznia

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797 301 004

Ona – finał wystawy obrazów Maggie Piu – godz. 17.00

Finał wystawy obrazów Maggie Piu (Małgorzata Bieniek-Strączek). Artystka tworzy i prowadzi pracownię projektowania wnętrz w Krakowie, dodatkowo pisze trzy blogi: o modzie, sztuce i architekturze. W dorobku ma ponad 50 indywidualnych wystaw (w Warszawie, Krakowie, Londynie i innych miastach). Rysunki publikowała w „Fantastyce”, „Odrze”, „Górach i Alpiniźmie”, była ilustratorką w magazynie „Gentelman”. Rysunki artystki zdobiły książkę Jacka T. Gierlińskiego *Pustka intymnych ucieczek*. Profesor Wiktor Zin, znany polski rysownik i znawca sztuki, po jednej z jej wystaw pisał: *Jestem zachwycony zaprezentowanymi na wystawie rysunkami pani Małgorzaty Bieniek, olbrzymi talent, elegancja przedstawionych form, precyzja i świadomość celu*. Maggie Piu interesuje się również modą – tworzy autorską biżuterię. W 2009 roku zdobyła pierwsze miejsce na Warsaw Fashion Week. W roku 2011 artystka wystawiała prace na pierwszej edycji Street of Design w Warszawie.

Filia nr 21

Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Co w duszy gra – wernisaż wystawy prac artystycznych rodziny Krawczyków – godz. 18.00

Wernisaż wystawy *Co w duszy gra*, która prezentuje prace artystyczne wielopokoleniowej rodziny Krawczyków z Krakowa. Podczas wernisażu będzie można spotkać wszystkich autorów, tj. Krzysztofa Krawczyka (inaczej Van-kukuś), Agnieszkę Krawczyk oraz Małgorzatę Krawczyk-Uniowską.

► 5 stycznia

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Świat dowolnych logiczności Leszka Freya-Witkowskiego – w godzinach otwarcia biblioteki do 31 stycznia 2018 r.

Wystawa ekslibrisów Leszka Freya-Witkowskiego – artysty plastyka, nauczyciela wychowania plastycznego, ilustratora książek, propagatora konkursów plastycznych dla dzieci, bibliotekarza, a przede wszystkim twórcy nadrealistycznych ekslibrisów. Leszek Frey-Witkowski to artysta o wielkiej wyobraźni, laureat licznych nagród i wyróżnień na wielu konkursach plastycznych. Ekslibrisy wykonuje w technikach P1 i P7. Dedykuje je ludziom, o których pisze: *Moi wielcy, wędrujący po drogach wieczności...* – są to oprócz rodziny: Jan Paweł II, Hasiory, Kobro, Witkacy, Leśmian, Wyspiański, Szymborska, Dymny, Malczewski, Dali, Gielniak, Znamirowski, Wojacek i Cohen. Wystawa organizowana we współpracy z Jackiem Owczarkiem – animatorem ruchu ekslibrisowego.

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Świat dowolnych logiczności Leszka Freya-Witkowskiego – wernisaż wystawy – godz. 17.00

Wernisaż wystawy ekslibrisów Leszka Freya-Witkowskiego – artysty plastyka, nauczyciela wychowania plastycznego, ilustratora książek, propagatora konkursów plastycznych dla dzieci, bibliotekarza, a przede wszystkim twórcy nadrealistycznych ekslibrisów. Leszek Frey-Witkowski to artysta o wielkiej wyobraźni, laureat licznych nagród i wyróżnień na wielu konkursach plastycznych. Ekslibrisy wykonuje w technikach P1 i P7.

Filia nr 21

Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Łączy nas sztuka – wernisaż wystawy prac podopiecznych Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych – godz. 18.00

Polecamy dorosłym

JESZCZE SPLEEN CZY JUŻ ARMAGEDON?

Z zainteresowaniem sięgnąłem po nową, wydaną nakładem Korporacji Ha!Art powieść Macieja Piotra Prusa pod tajemniczym tytułem *Przyducha*. Autor, znany m.in. jako poeta, prozaik, redaktor naczelny „Przekroju” i „Maxa”, prowadzący (razem ze śp. Piotrem Bikontem) legendarny magazyn mówiony „Gadający Pies”, i tym razem osadził akcję swej książki w Krakowie, głównie w rejonie Kazimierza. Fakt ten nie dziwi zorientowanych w topografii lokali gastronomicznych naszego miasta, gdyż Prus jest od wielu lat także restauratorem, właścicielem klubu „Piękny Pies”, mającego swą siedzibę (kolejną) przy ul. Bożego Ciała.

Jest zatem ów klub „pępkiem świata”, mikrokosmosem, swoistym epicentrum ważnych wydarzeń odzianych w szarą, spowitą krakowskim smogiem codzienność. Tu wszystko zaczyna się i kończy, choć istotna jest również trwałość i niezmiennność miejskiej materii. Tytułowa „przyducha” to immanentna cecha Krakowa, gdzie życie toczy się w swoim niespiesznym rytmie i gdzie zdecydowanie mniej „księżycy w butonierce”, a więcej mocnego alkoholu pitego aż po świt, dziwnych, zawartych przy barze znajomości i niekonwencjonalnego seksu.

– *To sytuacja, gdy tlen w zbiorniku wodnym jest tak mało, że żyjące w nim organizmy zaczynają ginąć. W kontekście książki – naturalny stan Krakowa. Smog, nuda, brak perspektyw... to wszystko, co składa się na „krakowski spleen”. Ludzie są tu tak niedotlenieni, że nie potrafią normalnie żyć, myśleć, pracować i dlatego całe dni przesiadują w knajpach. A turyści przyjeżdżają ich oglądać i zachwycają się „magiczną atmosferą”. Kiedyś nawet napisałem, że reszta kraju powinna się opodatkować na rzecz Krakowa, bo przy całym naszym upośledzeniu stanowimy rodzaj dobra narodowego – wyjaśnia Prus w wywiadzie dla „Dziennika Polskiego” (29 września br.).*

Przyducha wpisuje się w modne trendy kryminalne obecne we współczesnej literaturze. Co prawda trudno nazwać ją klasycznym thrillerem, ale zawiera niezbędne elementy właściwe temu gatunkowi. Nie sposób też nie zauważyć inspiracji prozą Michela Houllebecq’a (notabene przywołanego przez autora), szczególnie jego ostatnią powieścią *Uległość*. O ile jednak laureat Nagrody Goncourtów 2010 rozsnęwa przed czytelnikiem ponurą (aczkolwiek prawdopodobną) wizję nieuchronnej, ewolucyjnej islamizacji Francji, o tyle Prus – przywołując duchy przeszłości

i wieszcząc nadchodzący Armagedon – nakreśla spiralę fikcyjnej emocji. Obsesyjna opresja pozornie bezmiennego władzy, liczne skojarzenia z okresem stanu wojennego, wszechistnienie tajnych służb tworzą klimat małej ojczyzny z wiekopomnymi dziełami Kafki czy Jarry’ego, a może nawet Orwella w tle. Do tego jeszcze sugestywna, pisana w pierwszej osobie narracja, jakby z punktu widzenia zniewolonej przez system jednostki...

– *Krakowski spleen istnieje raczej w legendzie niż w rzeczywistości. Tak naprawdę nie chodzi mi też o Kazimierz i Stare Miasto, ale o to, że przestrzeń, która wydawała się spójna i jednorodna, nagle się rozpadła. Podzieleno ją drutem kolczastym – konkluduje autor *Przyduchy* w rozmowie z Janem Bińczyckim dla „Gazety Wyborczej” (27 października br.).*

Za to bohaterowie powieści, czego zresztą można było się spodziewać, to świetnie spreparowane, „krwiste” postaci, posiadające częstokroć archetypy osobowe wśród stałych klientów „Pięknego Psa”. Na pierwszy plan wysuwa się Filip Front, którego pierwotny wzór czytelnicy upatrują w Marcinie Świetlickim.

Zwraca uwagę świetny styl i wycucie języka właściwe poetom piszącym prozę; dbałość o szczegóły, wysublimowana, świadoma prostota wypowiedzi, wreszcie spójność decydująca o tym, jak czyta się książkę. Mnie czytało się znakomicie. Polecam.

Janusz Mika

MACIEJ PIOTR PRUS
PRYDUCHA

Maciej Piotr Prus, *Przyducha*. Kraków: Korporacja Ha!Art, 2017

Z żeglarską pieśnią na ustach i pędzlem w dłoni...

Ahoj, witam wilki morskie i szczury lądowe. Oto zbliża się XXXVII Międzynarodowy Festiwal Piosenki Żeglarskiej Shanties 2018, a w związku z tym – kolejny konkurs plastyczny. Hasło przewodnie tegorocznych koncertów to „Morskie pogody”, toteż tak brzmi tytuł konkursu plastycznego, który ogłaszam dla dzieci w wieku 4–12 lat z dniem 2 stycznia 2018 r. Spośród prac dostarczonych do siedziby Filii 26 w nieprzekraczalnym terminie do 30.01.2018 r. – komisja Krakowskiej Fundacji Żeglarstwa Sportu i Turystyki „HALS” wybierze trzy najładniejsze. Autorzy tych prac wraz z opiekunem otrzymają nagrodę w postaci biletów na widowisko żeglarskie dla dzieci „PŁYWAĆ KAŻDY MOŻE!” – reżyseria i prowadzenie: zespół „Klang”. Odbędzie się on w KS STUDIO (ul. Budryka 4 w Krakowie) 23 lutego w piątek o godz. 11.

Program Festiwalu
www.shanties.pl

Malowaliśmy już: „Tajemnice morskich głębin”, „Morskie opowieści”, „Z wiatrem i pod wiatr”, „Polskie żaglowce”, „Hej, me Bałtyckie Morze”, „Żeglarze Południowych Mór”, „W porcie”, „Z rybakami w świat” i wiele innych tematów. Nasza przygoda z „HALSEM” trwa już ponad 20 lat i zawsze kończy się wspaniałą zabawą. Czekamy na Was i Wasze dzieła!

Barbara Zajączkowska

Regulamin konkursu organizowanego w Filii nr 26 Biblioteki Kraków przy ul. Komorowskiego 11, tel. 797 301 003, e-mail: filia_26@biblioteka.krakow.pl

Rozstrzygnięto konkurs Tylko nie o smoku

15 grudnia 2017 r. reprezentacyjne sale Działu Oświatowego Zamku Królewskiego na Wawelu gościły finalistów konkursu literackiego *Tylko nie o smoku*, organizowanego przez Dział Oświatowy Zamku Wawelskiego i Bibliotekę Kraków. Celem konkursu było poszerzenie znajomości historii Wzgórza Wawelskiego, zainspirowanie dzieci i młodzieży do pisania i zaprezentowania własnej twórczości literackiej oraz rozwijanie umiejętności literackich. Na konkurs nadesłano 330 prac z całej Polski. Jury, któremu przewodniczyła znana autorka literatury dla dzieci i młodzieży Barbara Gawryluk, wyłoniło 28-osobowe grono finalistów. Przyznano: w kategorii I (uczniowie klas 4–6 szkół podstawowych) trzy nagrody główne i pięć wyróżnień oraz w kategorii II (klasy 7 szkół podstawowych oraz 2 i 3 szkół

gimnazjalnych) – trzy nagrody główne i jedno wyróżnienie. Dodatkowo za zakwalifikowanie się do ścisłej, finałowej czołówki uhonorowanych zostało 16 uczestników. Lista nagrodzonych dostępna jest na stronie internetowej Zamku Królewskiego na Wawelu. Uroczystość uświetnił pokaz tańców dworskich w wykonaniu grupy rekonstrukcji historycznej Kompania Gryfów, zajmującej się odtwarzaniem kultury rycerskiej i dworskiej przełomu XIV i XV w. Po krótkim pokazie laureaci wraz ze swymi opiekunami, zachęteni przez artystów, ruszyli w tan w rytm renesansowej muzyki. Spotkanie przebiegło w miłej i radosnej atmosferze. Żegnamy się z młodymi twórcami mówiąc: Do widzenia przy następnym konkursie, a laureatom gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Anna Grychowska

Wernisaż wystawy prac podopiecznych Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych. Organizacja działa od 1991 roku, wyszukuje i promuje twórców (zarówno amatorów, jak i profesjonalistów, dzieci i dorosłych) bez względu na rodzaj schorzeń i wynikających z nich niepełnosprawności. Podczas wernisażu będzie można porozmawiać z autorami prezentowanych prac.

Filia nr 21

Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Hej kołęda, kołęda – spektakl – godz. 19.00

Spektakl *Hej kołęda, kołęda* w wykonaniu grupy teatralnej działającej przy Fundacji Sztuki Osób Niepełnosprawnych. Przedstawienie w reżyserii i opracowaniu Renaty Nowickiej, przy oprawie muzycznej Jerzego Bożyka, krakowskiego wokalisty i kompozytora jazzowego. Obsada: Alicja Kondraciuk, Maria Hebracka, Izabella Idzik, Edyta Malczewska, Agnieszka Tracka, Zofia Karwat, Stanisław Zajac, Mieczysław Morus, Jerzy Brożek oraz gościnnie Maciej Ferlak.

► 8 stycznia

Biblioteka Główna

ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: Apteka natury Krzysztofa Kmiecia – w godzinach otwarcia biblioteki do 15 marca 2018 r.

Wystawa ekslibrisów farmaceutycznych Krzysztofa Kmiecia (1950–2011) – doktora farmacji, wykładowcy i członka Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Autor prowadził badania właściwości roślin leczniczych, w szczególności kasztanowca. Ekslibrisy tworzył od 1985 roku. Wykonał 2783 znaki graficzne, głównie w technice linorytu. Prace prezentował na ponad 160 wystawach zbiorowych i ponad 130 wystawach indywidualnych w kraju i za granicą. Ekslibrisy Krzysztofa Kmiecia znajdują się w zbiorach muzeów i kolekcjonerów na całym świecie. Wystawa organizowana w współpracy z Jackiem Owczarikiem – animatorem ruchu ekslibrisowego.

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797 301 004

Przestrzeń w obrazie – wystawa malarstwa Magdaleny Szpyt – w godzinach otwarcia biblioteki do 28 lutego 2018 r.

Magdalena Szpyt jest studentką IV roku malarstwa na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Zajmuje się głównie malarstwem olejnym i akrylowym. W pracach artystka stara się poruszać tematy powiązane z ludzką emocjonalnością, często sięga do portretu i aktu, ale także przedstawień zwierzęcych, chcąc wyrazić za ich pomocą człowieczeństwo w ujęciu alegorycznym. Magdalena Szpyt tworzy pejzaże, które stanowią dla niej okazję do oderwania się od spersonalizowanego bohatera i skupienia na zjawiskach fizycznych. Docenia także fenomen postrzegania przestrzeni przez ludzkie oko.

► 9 stycznia

Filia nr 21

Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie autorskie – Janusz Mika i Krzysztof Maćkowski – godz. 19.00

Spotkanie autorskie z Januszem Miką i Krzysztofem Maćkowskim. W programie przewidziano dyskusję na kanwie książki ich autorstwa *Horyzonty Trakla. Trakls Horizonte*.

Interesujące zależności i historyczne zaprzeczenia istniejące między poszczególnymi narodami oraz rozbieżność w pojmowaniu dziejowych zawiłości ostatnich stu lat korespondują więc w „Horyzontach Trakla” z szeroką płaszczyzną interpretacji poezji austriackiego katastrofisty. Ta „jedność w wielości” przekonuje nas po raz kolejny, że postać wybitnego twórcy, który przez swoją śmierć na zawsze związał się z Krakowem, wciąż fascynuje spore grono osób parających się różnymi dziedzinami sztuki i kultury. Pytając ich o fenomen Trakla, mamy wrażenie wspólnych odniesień i odczuć, jakby zbiorowej, niezależnej od siebie Traklowskiej emanacji. Trakl jest i blisko, i daleko, gdzieś na horyzoncie. Raz realny, wyraźnie widoczny; innym razem ledwie majaczący w wirtualnej czasoprzestrzeni. Wieczny. (fragment z przedmowy Krzysztofa Maćkowskiego i Janusza Miki)

Krzysztof Maćkowski to założyciel Fundacji Promocji Kultury „Urwany Film”, prozaik, reporter prasowy i telewizyjny, scenarzysta, wydawca. Autor powieści *Raport Badeni* z 2007 roku, za którą otrzymał nagrodę Krakowskiej Książka Miesiąca. Pracował m.in.: w „Dzienniku Polskim” i TVP. Autor licznych wywiadów, w tym zbioru rozmów *Trakls Krieg. Wojna Trakla*, a także rozmów z Czesławem Miłoszem i Ryszardem Kapuścińskim. Autor reportaży z Polski, Albanii, Bośni i Hercegowiny, Ukrainy, Turcji, Egiptu, Gwatemali, Meksyku, Peru, Boliwii, Indii, Nepalu i Tybetu. Jest pomysłodawcą i współautorem scenariusza serialu *Wataha* (HBO 2015), scenarzystą filmu fabularnego *Kontrakt* (2008). Biega w maratonach. Jest zagorzałym kibicem piłkarskim.

Janusz Mika to prezes Fundacji Promocji Kultury „Urwany Film”, dziennikarz, publicysta, prozaik, animator kultury, wydawca. Publikował m.in. w „Dzienniku Polskim”, „Czasie Krakowskim”, „Tygodniku Powszechnym”, „Przekroju”, wrocławskiej „Ricie Baum” i wielu innych. Przeprowadził setki wywiadów, m.in. z prof. Normanem Daviesem, o. Raniero Cantalamessą (kaznodzieją papieża Benedykta XVI) czy ikoną polskiego kina Barbarą Krąftówną. Książkowo zadebiutował cyklem rozmów *Obszary pokolenia* (2002). W 2011 roku napisał scenariusz do przedstawienia *Grudniowa noc. Trzy dekady wstecz*. W 2012 roku został laureatem nagrody głównej w ogólnopolskim konkursie na najlepsze opowiadanie ogłoszonym przez warszawski miesięcznik „Bluszcz”. W 2013 roku ukazała się jego powieść kryminalna *Limeryki zbrodni*. Od kilkunastu lat jest redaktorem krowoderskich „Wiadomości Lokalnych”. W 2015 roku wydał zbiór rozmów *Trakls Krieg. Wojna Trakla*. Występował w punkowym zespole Wee Wees (1983–84); był liderem post-punkowej grupy Genezyp Kapen (1985–2002); w 2014 założył Formację Incydentalną, z którą występuje na eventach towarzysko-literackich.

► 10 stycznia

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Wyzwolenie i okupacja – godz. 11.00

Głośna lektura fragmentów książki dla dorosłych *Czerwona zaraza. Jak naprawdę wyglądało wyzwolenie Polski?* autorstwa Dariusza Kalińskiego. Uczestnicy spotkania będą mieli okazję poznać niepublikowane wcześniej wspomnienia i fakty historyczne, związane między innymi z „zimowym marzem” Armii Czerwonej z początku 1945 roku, który skutkowało między innymi wyzwoleniem Krakowa spod okupacji hitlerowskiej.

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Hu, hu, ha, zima nie jest wcale zła! – głośne czytanie dla najmłodszych – godz. 16.00–18.00

Głośna lektura najmłodszym czytelnikom biblioteki bajek i wierszy o tematyce zimowej. Wśród czytanych utworów znajdują się *Pusia zagubiona kotka*, *Zima Muminów*, *Krecik w zimie* oraz wiele innych wierszyków autorstwa Marii Konopnickiej, Czesława Janczarskiego i Lucyny Krzemienieckiej. Na zakończenie każdego spotkania przewidziano wykonanie ilustracji do przeczytanych utworów.

Filia nr 2

ul. Krakowska 29, tel. 12 422 92 43

Tam, gdzie nie ma uczuć, czyli o życiu Ireny Tuwim – godz. 16.30

Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki. Uczestnicy zostaną zapoznani z biografią Anny Augustyniak – autorką książki *Nie umarłam z miłości*. Następnie pochylą się nad portretem nieco zapomnianej Ireny Tuwim (młodsza siostra słynnego poety Juliana Tuwima na zawsze pozostała w jego cieniu). Mimo iż sama odznaczała się talentem literackim, życie i twórczość podporządkowała bratu. Skomplikowane relacje rodzinne oraz niespełnione pragnienia Ireny Tuwim będą głównym przedmiotem najbliższego spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki.

Filia nr 56

Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

O Potworku Złośniku – sposoby na zły humor w Klubie Słuchającego Malucha – godz. 17.00

Głośna lektura bajki *O Potworku Złośniku*. Na podstawie przeczytanego fragmentu podczas zajęć dzieci będą próbowały nauczyć się asertywnie bronić przed złością. W programie przewidziano zabawy z balonami oraz gry ruchowe. Spotkanie adresowane do dzieci do 6 lat oraz ich rodziców.

► 11 stycznia

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Poznajemy zawody – dietetyk – godz. 10.00

Zajęcia dla dzieci przedszkolnych, podczas których przedstawiony zostanie zawód i praca dietetyka.

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Przygody dzielnego Pingwina – 100. rocznica urodzin Adama Bahdaja – godz. 10.00

Spotkanie dla dzieci, podczas którego wraz z lekturą o Pingwinie Pik-Poku wyruszą w podróż z Wysp Śniegowych Burz do Europy. W programie przewidziano wykonanie pracy plastycznej z wykorzystaniem surowców wtórnych.

NIEwidomi NIEwykluczeni

Biblioteka Kraków, chcąc zapewnić osobom z dysfunkcjami wzroku możliwość obcowania z literaturą, udostępnia do wypożyczenia urządzenia zwane „czytawkami”. Są one niewielkie i bardzo łatwe w obsłudze, aby osoby niewidome i niedowidzące mogły swobodnie sterować wszystkimi opcjami.

Do odtwarzania książek na „czytawkach” potrzebna jest karta pamięci, na którą bibliotekarze wgrywają literaturę zgodną z preferencjami osób wypożyczających. Nie trzeba już nosić ze sobą kilku audiobooków, w zależności od pojemności karty pamięci można na nią wgrać nawet kilkanaście pozycji książek mówionych. „Czytarki” działają podobnie do odtwarzaczy mp3 – sterując za pomocą liczb na klawiaturze można przewijać rozdziały i przechodzić do kolejnych publikacji.

Biblioteka otrzymuje książki oraz urządzenia dzięki wieloletniej współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „LARIX”. Z książek mogą korzystać również osoby z dysfunkcjami wzroku zapisane do Biblioteki Kraków i posiadające własne „czytarki”. Należy wtedy przynieść kartę pamięci do filii bibliotecznej, która w swojej ofercie posiada tego typu książki cyfrowe, a następnie odebrać ją po kilku dniach wypełnioną ulubionymi literackimi audiobookami.

Niektóre wersje „czytawków” posiadają również radio i odtwarzacz muzyki w formacie mp3. Nagrań odsłuchuje się z wbudowanego głośnika lub przez słuchawki. Urządzenie można też podłączyć do domowego zestawu audio. „Czytark” działa za pomocą zasilacza lub akumulatorów – można więc przenieść go w dowolne wybrane przez siebie miejsce.

W ofercie Biblioteka Kraków ma następujące wersje „czytawków”:

Czytark Plus, który jest rozmiaru średniej wielkości telefonu bezprzewodowego o wadze ok. 115 gram. Odtwarza pliki w formacie mp3, czytark oraz DAISY, dodatkowo pozwala na odczyt plików tekstowych dzięki syntezatorowi mowy Ivona. Posiada wbudowane radio FM, dyktafon oraz funkcję umożliwiającą zwalnianie i przyspieszanie tempa nagrania. Czytark Plus ma numeryczną klawiaturę wzbogaconą o dwa dodatkowe przyciski służące do włączania i wyłączania oraz obsługi dyktafonu.

Czytark NPN3 to ulepszona wersja **Czytarka NPN** – wszystkie nagrywane książki są obecnie zapisywane cyfrowo. Czytark umożliwia ich odtwarzanie i obsługuje najczęściej stosowane dziś formaty: DAISY, mp3 i zaszyfrowany format mp3 opracowany specjalnie na potrzeby urządzenia. Książki zapisywane są na małych kartach SD/SDHC.

Czytarki wypożyczyć można w następujących filiach Biblioteki Kraków:

- **Biblioteka Główna**
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013
- **Filia nr 6**
al. Daszyńskiego, tel. 12 423 24 26
- **Filia nr 21**
ul. Królewskiego 59, tel. 797 301 022
- **Filia nr 35**
ul. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005
- **Filia nr 45 Oddział dla Dorosłych**
ul. Teligi 24, tel. 797 024 016
- **Filia nr 56 Oddział dla Dorosłych**
os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Jolanta Oleksa

Filie przyjazne seniorom

W tym roku, już po raz siódmy, Województwo Małopolskie i Gmina Miejska Kraków zorganizowały konkurs „Miejsce przyjazne seniorom”. Ze strony Województwa porozumienie realizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, ze strony Gminy Miejskiej Kraków – Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Krakowa. Celem konkursu jest zwiększenie liczby miejsc dedykowanych osobom starszym, przygotowanie wykazu rekomendowanych miejsc na terenie miasta, a także ich promowanie. Oceniano: dostosowanie architektoniczne miejsc do potrzeb osób starszych, proponowaną ofertę usług, produktów czy zniżek. Wśród laureatów znalazły się również filie Biblioteki Kraków, które przez trzy lata będą mogły posługiwać się specjalnym znakiem akcji.

Tytuł „Miejsca przyjaznego seniorom” otrzymały: Filia nr 2 ul. Krakowska 29, Filia nr 47 os. Dywizjonu 303 nr 1, Filia nr 21 ul. Królewska 59, Filia nr 43 ul. gen. J. Jasińskiego 32.

Wyróżnienia za działania podejmowane na rzecz seniorów otrzymały: Filia nr 49 os. Tysiąclecia 42, Filia nr 22 ul. H. Sienkiewicza 2.

Dyplom za udział w akcji z zachętą do podejmowania więcej działań na rzecz seniorów otrzymała Filia nr 56 Oddział dla Dorosłych, os. Zgody 7.

Serdeczne gratulacje dla kierowników i pracowników tych Filii. Przypominamy, że pozostałe filie Biblioteki Kraków również są otwarte na potrzeby seniorów i przygotowują ofertę kulturalną dla tej wyjątkowej grupy czytelników.

Paulina Knapik

Słucham, więc czytam

Często nie mamy czasu, aby usiąść wygodnie z książką i poczytać. Ciągłe w biegu, w drodze, autobusie, tramwaju, zajęci sprzątnięciem, gotowaniem, zakupami. Jak zatem zaspokoić pragnienie obcowania z literaturą jednocześnie znajdując czas na wszystkie obowiązki? Rozwiązanie jest proste – audiobooki – dostępne w wielu filiach Biblioteki Kraków.

Książki mówione są tak samo wartościowe jak te tradycyjne. Często magiczny głos lektora daje wyobraźni jeszcze większe pole do popisu, przedstawia pewne wydarzenia z zupełnie innej perspektywy, niż wynika to z samodzielnej lektury książki papierowej. Audiobooki to doskonała alternatywa na długie podróże. Podczas jazdy samochodem nie zawsze trzeba słuchać radia – można rozkoszować się najlepszymi pozycjami literatury pięknej i beletrystyki. Trend ten jest coraz widoczniejszy wśród kierowców zawodowych. Audiobooki są szczególnie polecane osobom mającym problemy ze wzrokiem. Wśród zalet, które wymieniają osoby na co dzień wybierające ten sposób na „czytanie” książek, najczęściej pojawiają się:

- doskonale wypełniają czas podczas wykonywania prac domowych, spacerów lub podróży,
- są mniej popularne niż wersje tradycyjne, dzięki czemu są częściej dostępne dla czytelników,

- nie męczą wzroku,
- pozwalają inaczej zinterpretować książkę kiedyś już przeczytaną.

Audiobooki w Bibliotece Kraków wypożyczane są na tych samych zasadach jak książki tradycyjne, tj. maksymalnie 5 szt. na okres 31 dni w jednej filii (łącznie w sieci Biblioteki Kraków – 15). Książki do słuchania można dwukrotnie prolongować (nie ma takiej możliwości, jeśli inny czytelnik dokonał rezerwacji danej pozycji). Audiobooki i książki tradycyjne sumują się na koncie czytelnika (w sumie nie można wypożyczyć więcej niż 5 pozycji w jednej placówce).

Zachęcam do skorzystania z oferty Biblioteki Kraków.

Oddziały, w których można wypożyczyć audiobooki: **Biblioteka Główna** Powroźnicza 2, **Filie:** 1. Dietla 80/82, 2. Krakowska 29, 4. Bobrowskiego 11, 5. Lubomirskiego 7a, 6. Daszyńskiego 22, 8. Brodowicza 1, 9. Dobrego Pasterza 6, 10. 29 Listopada 59, 16. Radzikowskiego 29, 20. Opolska 37, 21. Królewska 59, 22. Sienkiewicza 2, 24. Na Błonie 13d, 25. Fałata 2, 26. Komorowskiego 11, 27. Królowej Jadwigi 37b, 31. Zachodnia 7/3a, 34. Borsucza 12, 35. Chałubińskiego 47, 39. Halszki 1, 41. Gołaśka 13/1, 42. Telimena 9, 43. Jasińskiego 32, 45. Teligi 24, 48. os. Bohaterów Września 26, 52. os. Na Stoku 1, 53. os. Stalowe 12, 56. os. Zgody 7.

Jolanta Oleksa

I TY możesz zostać autorem scenariusza gry komputerowej

Na przełomie września i listopada br. Biblioteka Kraków zorganizowała Konkurs Literacki „I TY możesz zostać autorem scenariusza gry komputerowej” w ramach projektu „Literatura kluczem do wrót wyobraźni. Jak dobrą historię zmienić w ciekawą grę komputerową”. Konkurs, którego celem było zachęcenie młodzieży w wieku 13–18 lat do napisania autorskiego scenariusza gry komputerowej, został dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Partnerstwo dla książki”.

Regulamin Konkursu, oprócz wymogów formalnych, wyraźnie określał, co należy zamieścić w scenariuszu i jak ważne są dialogi i koncepcja fabularna podczas pracy nad grą, a wiedzę na ten temat młodzież mogła czerpać z wcześniejszych warsztatów organizowanych w ramach projektu w Krakowskim Parku Technologicznym. Uczestnicy wykazali się sporą wyobraźnią, dobrym pomysłem na fabułę, a ci, którym dodatkowo towarzyszyło „lekkie pióro”, znaleźli się w grupie najwyższej ocenionych.

Jury, w którego skład weszli przedstawiciele Biblioteki Kraków oraz Krakowskiego Parku Technologicznego,

ale także prelegenci prowadzący warsztaty, po dokonaniu oceny prac pod względem stylistycznym, językowym, pomysłowości oraz zgodności z wytycznymi zawartymi w regulaminie, wyłonili zwycięskie prace w dwóch kategoriach wiekowych: 13–15 lat oraz 16–18 lat. W pierwszej grupie wiekowej zwyciężył scenariusz pt. *Między morze – Nowe Imperium Romanum*. Nagrodę pierwszą w starszej grupie wiekowej otrzymała praca *Tymczasem w pracy*. Za niezwykle ciekawy pomysł, wartką akcją, przekazywanie czytelnym obrazów, tak ważnych w każdej grze, zwyciężczyni otrzymała dodatkową nagrodę specjalną ufundowaną przez polskie przedsiębiorstwo CI GAMES, zajmujące się produkcją, wydawnictwem i dystrybucją gier komputerowych. Druga nagroda w tej kategorii przypadła autorowi pracy *Breaking Heaven*, a trzecia autorowi scenariusza *Zemsta Zakonu Słońca*.

Jury przyznało ponadto dwa wyróżnienia za prace *Festiwal Światła* oraz *Zabić przestępców*.

Wszystkim nagrodzonym serdecznie gratulujemy. Życzymy dalszych twórczych pomysłów oraz realizacji swoich pasji.

Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

Biblioteka Główna

ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków: *Apteka natury Krzysztofa Kmiecia – wernisaż wystawy – godz. 17.00*

Wernisaż wystawy ekslibrisów farmaceutycznych Krzysztofa Kmiecia (1950–2011) – doktora farmacji, wykładowcy i członka Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wykonał 2783 znaki graficzne, głównie w technice linorytu. Prace prezentował na ponad 160 wystawach zbiorowych i ponad 130 wystawach indywidualnych w kraju i za granicą. Gościem wernisażu będzie Jacek Owczarek – animator ruchu ekslibrisowego, który przybliży uczestnikom sylwetkę Krzysztofa Kmiecia. W programie przewidziano również projekcję filmowego wywiadu z twórcą ekslibrisów oraz prezentację jego pracowni i techniki powstawania znaków graficznych.

► 12 stycznia

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Malować każdy może – wystawa prac Renaty Nowakowskiej-Włazło – w godzinach otwarcia biblioteki do 28 lutego 2018 r.

Wystawa prac *Malować każdy może* autorstwa Renaty Nowakowskiej-Włazło – krakowianki należącej do wielickiego stowarzyszenia twórczego *W wolnej chwili* – która ponad 10 lat temu zaczęła komponować małe obrazki w stworzonym przez siebie sposobie *renatangle* wzorowanym na technice *zentangle*. Później artystka sięgnęła także po pędzle i farby akrylowe. Tworzy również w glinie. Prace autorki wystawiane były w Swoszowicach oraz Wieliczce.

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645 95 27

Najfutbolniejsze książki na ferie – przegląd nowości

– godz. 12.00–19.00

Przegląd nowości wydawniczych dla dzieci i młodzieży w Filii nr 48 Biblioteki Kraków. Wśród nowych książek znajdują się m.in.: *Krowa Matylda i śnieg* Alexandra Steffensmeiera oraz książki z serii *Najfutbolniejsi*.

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Wesołą nowinę, bracia, słuchajcie... – godz. 17.00

Koncert kolęd w wykonaniu uczniów klasy fortepianu Szkoły nr 1 Towarzystwa Muzycznego w Krakowie pod przewodnictwem Grażyny Szybkowskiej. Filia nr 14 Biblioteki Kraków zaprasza do wspólnego kolędownia.

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645 95 27

W Nowy Rok z dobrą literaturą – przegląd nowości – godz. 17.00

Przegląd nowości wydawniczych w Filii nr 48 Biblioteki Kraków. W księgozbiore pojawiają się m.in.: *Dziewczyna z Brooklynu* autorstwa Guillaume Musso oraz *Krótką historią siedmiu zabójstw* Marlona Jamesa.

Filia nr 56

Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Planszowisko – godz. 17.00

Rozgrywki dla dzieci w wieku 8–11 lat w planszówki uczące kreatywnego i logicznego myślenia.

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Malować każdy może – wernisaż wystawy – godz. 19.00

Wernisaż wystawy *Malować każdy może* autorstwa Renaty Nowakowskiej-Włazło – krakowianki, należącej do wielickiej grupy twórczej *W wolnej chwili*, która ponad 10 lat temu zaczęła komponować małe obrazki w stworzonym przez siebie sposobie *Renatangle* wzorowanym na technice *Zentangle*. W późniejszych latach artystka sięgnęła także po pędzle i farby akrylowe. Tworzy również w glinie. Prace autorki wystawiane były w Swoszowicach oraz Wieliczce.

► 15 stycznia

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645 95 27

Hu, hu, ha, zima wcale nie jest zła – godz. 10.00

Spotkanie dla najmłodszych czytelników biblioteki, podczas którego przewidziano głośną lekturę opowiadań i wierszy o obecnej porze roku – śnieżnej pogodzie, zabawach i sportach zimowych.

► 16 stycznia

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648 50 69

Czy dobrze znasz swoją okolicę? – godz. 10.00

Zajęcia edukacyjne o historii i kulturze przeznaczone dla dzieci przedszkolnych. Podczas spotkania uczestnicy zostaną zapoznani z kulturą i krótką historią regionu, a także wykonają pracę plastyczną.

Filia nr 43

ul. gen. Jasińskiego 32, tel. 797 024 002

Obrona Meegerena – spotkania z literaturą i sztuką – godz. 11.00

Han van Meegeren to holenderski malarz, znany głównie z genialnego fałszerstwa obrazów. Dzieła holenderskich mistrzów XVII wieku fałszował w sposób tak doskonały, iż wielu wybitnych znawców uznawało je za oryginały. Najczęściej malował falsyfikaty obrazów Johannes Vermeera. Jedno z jego dzieł-kopii *Chrystus i jawno grzechnica* trafiło do kolekcji niemieckiego oficera i nazisty Hermanna Göringa. Han van Meegeren zatem to kolaborant czy doskonały fałszerz? Na to i inne pytania uczestnicy usłyszą odpowiedź podczas wykładu Krystyny Maśnik.

► 17 stycznia

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645 95 27

Bajka pachnąca cytrynami – godz. 13.00

Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki dla dzieci, podczas którego uczestnicy będą rozmawiali o książce Joanny Krżyżanek *Bajka pachnąca cytrynami*.

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Hu, hu ha, zima nie jest wcale zła! – głośne czytanie dla najmłodszych – godz. 16.00–18.00

Głośna lektura zimowych bajek i wierszy najmłodszym czytelnikom biblioteki. Wśród czytanych utworów znajdują się *Pusia zagubiona kotka*, *Zima Muminków*, *Krecik w zimie* oraz wiele innych wierszyków autorstwa Marii Kopnickiej, Czesława Janczarskiego i Lucyny Krzemienieckiej. Na zakończenie każdego spotkania przewidziano wykonanie ilustracji do przeczytanych utworów.

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645 29 52

Cuda z papieru – warsztaty origami – godz. 17.00

Warsztaty origami dla dzieci szkolnych. Podczas zajęć uczestnicy wykonają z papieru figurki zwierząt i ozdobne pudełka.

► 18 stycznia

Filia nr 13

ul. Dzielskiego 2, tel. 12 412 30 00

Szopki krakowskie – zajęcia dla przedszkolaków – godz. 10.00

Zajęcia dla najmłodszych czytelników biblioteki. W trakcie spotkania dzieciom przybliżona zostanie tradycja szopek krakowskich i historia konkursów organizowanych przez Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. W programie zajęć przewidziano także wykonanie prostych prac plastycznych. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste lub telefoniczne w bibliotece.

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Szalik dla nowego kolegi – godz. 10.00

Warsztaty czytelnicze dla uczniów III klas szkół podstawowych na podstawie książki Barbary Kosmowskiej *Kolorowy szalik* uczące akceptacji, tolerancji, a także umiejętności wyrażania własnego zdania. Na zajęciach uczestnicy narysują kolorowy szalik, w który wpiszą ważne wskazówki na temat: *Jak przyjąć nowego ucznia do swojej klasy*.

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Dorastanie do zrozumienia i przebaczenia – godz. 15.00

Spotkanie dla dorosłych, podczas którego uczestnicy będą dyskutować o książce Magdaleny Tulli *Szum*. W publikacji znajdują oni historię kobiety, która próbuje pokonać poczucie wyobcowania, a także odnaleźć nić porozumienia z matką.

Kultura wrażliwa – forum ludzi kultury

W roku 2016 Samorząd Województwa Małopolskiego zainicjował projekt pn. *Małopolska. Kultura wrażliwa*. Jego realizacją zajęli się Małopolski Instytut Kultury. Program poświęcony był dostępności kultury dla osób z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu oraz profesjonalnej obsłudze klientów instytucji kultury z wymienionymi niepełnosprawnościami. 28 listopada 2017 r. w Centrum Sztuki Mościce w Tarnowie odbyła się konferencja *Małopolska. Kultura wrażliwa – forum ludzi kultury*. Program przewidywał spotkania z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami takimi jak: *Fundacja Między Uszami*, *Fundacja Szansa dla Niewidomych*, *Fundacja Siódmy Zmysł*. W foyer Centrum Sztuki działały stoliki tematyczne, przy których uczestnicy konferencji mieli możliwość zapoznania się z ofertą i dokonania wystawców. Leszek Zegzda, członek Zarządu Województwa Małopolskiego, oficjalnie otworzył konferencję. Pierwsze dwa wykłady prowadzone były przez przedstawicieli Fundacji Kultura bez Barier: Roberta Więckowskiego, który omówił temat *Nie-widzialny człowiek – udostępnianie kultury osobom z niepełnosprawnościami wzroku*, i Paulinę Gul analizującą *Dostępność kultury dla osób głuchych oraz z niepełnosprawnościami słuchu*. Oba wykłady niosły ze sobą spory ładunek praktycznej wiedzy, gotowej wprost do wdrożenia w działalności instytucji kultury.

Drugą część spotkania wypełniły prezentacje działalności różnych in-

http://www.csm.tarnow.pl/wydarzenie/84,kultura-wrażliwa

stytucji kultury i dyskusja pod hasłem *Dobre praktyki w dostępności w lokalnych instytucjach kultury* – moderowana przez Jana Melę. Omawiano standardy dostosowania instytucji kultury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawę dostępności poprzez likwidację barier architektonicznych, zwrócono uwagę na profesjonalne zachowania w obsłudze klienta niepełnosprawnego oraz różnorodną ofertę kulturalno-edukacyjną adresowaną do tej grupy odbiorców.

Konferencja przyniosła wiele ciekawych i praktycznych wiadomości, które warto wdrożyć, by likwidując bariery otworzyć drzwi do uczestnictwa w kulturze osobom wykluczonym. Najważniejszym jednak czynnikiem dla sprawnego działania tego systemu jest człowiek. Bez otwartych na innych i życzliwych ludzi żadne praktyki określane mianem dobrych nie mogą się udać.

Anna Grychowska

Budżet Obywatelski Województwa Małopolskiego

Mamy ogromną przyjemność poinformować, że w roku 2018 Biblioteka Kraków będzie realizować projekt „Fantastyczny Kraków. Literatura w mieście i miasto w literaturze”. Zajął on drugie miejsce w tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Województwa Małopolskiego (2683 głosów krakowian).

Dlaczego takie zadanie? Kraków jest po prostu fantastyczny. Jest miejscem nie tylko ważnym historycznie, ale również niezwykle istotnym literacko ze względu na podania i legendy, jak również poetów i pisarzy, którzy z naszym miastem byli i są związani. Projekt skierowany będzie do dzieci, młodzieży szkolnej oraz dorosłych. Zaplanowana oferta ma służyć angażowaniu mieszkańców w życie kulturalne Krakowa, kształtować wyobraźnię i wiedzę o mieście.

W roku 2018 odbędą się: warsztaty etnograficzne dla dzieci i młodzieży, spotkania literackie, warsztaty parateatralne, olimpiady magiczne. Będzie można wsiąść do literackiego tramwaju, by posłuchać poezji lub muzyki. Czytelnicy wybiorą tytuły książek, które zostaną zakupione do filii bibliotecznych.

Dziękujemy serdecznie za głosy oddane na ten projekt.

Maria Mazur-Prokopiuk

#biblioteka twórców

Logo ze strony internetowej Ogólnopolskiego Kongresu Bibliotek Publicznych

W dniach 23-24 listopada 2017 roku w Łodzi odbył się VIII Ogólnopolski Kongres Bibliotek Publicznych pt. *Biblioteka twórców*. Jak podkreślali sami organizatorzy: *Tym razem skupimy się na bibliotece jako miejscu tworzenia, w którym spotykają się i działają ludzie twórczy. (...) Biblioteka jest przyjazna twórcom wszelakim. Są to i sami bibliotekarze (w końcu to oni tworzą ofertę bibliotek!), i osoby, które dzielą się z swoimi pasjami i talentami, jak autorzy, podróżniczy, fotografowie czy mistrzyni rękodzieła, jak również ci, którzy potrafią stworzyć coś z niczego, przetwarzać stare na nowe albo twórczo rozwijać coraz to nowsze pomysły. Ci, którzy tworzą (lokalną) historię, oraz ci, którzy tworzą linijki kodu html, programują roboty i drukują w 3D. I tak właśnie było, wśród bibliotekarzy z całego kraju każdy próbował odnaleźć w sobie pierwiastek twórczy.*

Kongres rozpoczął się od krótkich przemówień Anny Dziewit-Meller i Mariusza Szczygła. Podkreślali oni, że ważną jest nie sama biblioteka, lecz ten, kto ją tworzy. Namawiali, aby bibliotekarze nie bali się realizować najbardziej szalonych pomysłów kulturalno-literackich – być może to właśnie one dadzą placówce atrakcyjności i popularności, a co za tym idzie – kolejnych użytkowników. Zwrócili też uwagę na konieczność opieki nad nowym czytelnikiem – zdarza się, że książka, która zostanie mu polecona, będzie pierwszą, jaką w życiu przeczyta.

Pierwszego dnia kongresu uczestnicy mieli okazję wziąć udział w przeróżnych warsztatach, m.in. Mariusz Szczygł opowiedział, dlaczego warto zachęcać czytelników do pisania; Marta Wasila i Bartosz Łapszyński z MBP w Gliwicach przybliżyli sposoby na odkrycie artysty w młodym człowieku; Maciej Rynarzewski z Mikroagencji Kreatywnej Pulowerek.pl poprowadził szybki kurs projektowania gier planszowych, a Agnieszka Sowała-Kozłowska z FabLabu Łódź warsztaty animacji poklatkowej; Eliza Szulińska i Olga Stobiec-Rozmiarek odkrywały w każdym

uczestniku twórcę; Emilia Skiba z Loesje uczyła kreatywnego pisania. Uczestnicy kongresu mogli wziąć udział także w sesji wykładów: o historii budowy mikrobibliotek, życiu książki, promocji biblioteki w Internecie, zaletach zatrudnienia grafika, sposobach na ciekawą grę miejską oraz o makerspace w bibliotece.

Początek drugiego dnia kongresu był czasem dla bibliotekarzy. Podczas panelu *Niekonferencja, czyli rozmowy o tym, co dla nas ważne* uczestnicy wymieniali się doświadczeniami i pomysłami na temat zajęć dla dzieci i młodzieży, oferty dla osób z niepełnosprawnością, nieedukacyjnych gier planszowych, współpracy między bibliotekami, pomysłów na obchody 100-lecia Niepodległości, a także oferty dla coraz większej liczby imigrantów z Ukrainy. Dzięki wspólnym rozmowom na część problemów udało się znaleźć rozwiązania – teraz pozostaje tylko wprowadzić je w praktykę.

Sesją kończącą kongres były warsztaty i prezentacja dotyczące wykorzystania najnowszych technologii w bibliotece i pracy z użytkownikami. Wśród najciekawszych tematów znalazły się: tablety, inne nowe technologie w animacji i edukacji bibliotecznej, roboty lego Mindstorms EV3 Education, kodowanie, warsztaty z podstaw lutowania, a także projektowanie w 3D. Zajęcia te cieszą się dużą popularnością wśród młodzieży, dlatego też warto ciągle pogłębiać wiedzę z zakresu nowych technologii.

Ogólnopolski Kongres Bibliotek Publicznych w Łodzi był nie tylko okazją do wymiany doświadczeń i nawiązania kontaktów – był przede wszystkim miejscem nauki dla bibliotekarzy, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę, a także inspiracji dla tych, którym wydaje się, że w swojej placówce wyczerpali już cały wachlarz ofert.

Dzięki organizatorom, Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, uczestnicy naładowali baterie energią twórczą na kolejny rok.

Jolanta Oleksa

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645 95 27

Miasto ryb – godz. 17.00

Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych dotyczące publikacji Białorusinki Natalki Babiny. Akcja kryminału *Miasto ryb* ma miejsce nad Bugiem, gdzie w tajemniczych okolicznościach ginie najstarsza mieszkanka wioski.

Filia nr 56

Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Czytanie to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła – godz. 17.00

Dyskusja czytelnicza – chętni uczestnicy proszeni są o przyniesienie najciekawszych ich zdaniem książek przeczytanych w 2017 roku.

Filia nr 21

Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie autorskie Ewy Bauer – godz. 18.00

Spotkanie autorskie z Ewą Bauer oraz promocja książki *Kruchość jutra* z nowej serii *Kolory uczuć*. Ewa Bauer – z wykształcenia prawniczka, mieszka w Krakowie, interesuje się psychologią, włada językiem hiszpańskim, uwielbia podróże, a najczęściej odwiedzanym przez nią miejscem jest Barcelona. Jest miłośniczką *Małego Księcia* – posiada kolekcję ponad 40 tłumaczeń tej książki na różne języki. Jest autorką powieści psychologiczno-obyczajowej *Kurhanek Maryli*. W skład trylogii *Kolory uczuć* wchodzi: *W nadziei na lepsze jutro*, *Kruchość jutra* oraz niepublikowana dotąd powieść – *Słoneczne jutro*.

► 19 stycznia

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Kochajmy Dziadków! – głośne czytanie na zaczarowanym dywanie – godz. 9.30

Spotkanie dla dzieci, podczas którego przewidziano głośne czytanie wierszy i opowiadań związanych z Dniem Babci i Dniem Dziadka.

► 23 stycznia

Filia 4

ul. Bobrowskiego 11, tel. 12 412 76 91

Na dalekiej Północy – godz. 10.00

Zajęcia dla dzieci w wieku 6-7 lat, podczas których uczestnikom przedstawione zostaną warunki życia ludzi i zwierząt na północy naszego globu, codzienny strój Eskimosa, a także igloo. Podczas spotkania przewidziano głośną lekturę opowiadań o Eskimosach oraz wykonanie pracy plastycznej związanej z tematyką zajęć.

Filia nr 43

ul. gen. Jasińskiego 32, tel. 797 024 002

Dziergane zakładki – godz. 11.00

Podczas spotkania Bożena Sońnicka pokaże pomysły na dziergane zakładki do książek. Każdy z uczestników samodzielnie wykona dzierganą różę.

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Asyż. Żywa wiara – pielgrzymka fotograficzna Krzysztofa S. Jakubka – godz. 16.30

Krzysztof S. Jakubek to urodzony w Krakowie architekt zajmujący się fotografią architektury oraz zbiorów muzealnych. Przez ostatnie kilkanaście lat pracował w The New York Public Library w Nowym Jorku, dokąd wyemigrował w latach 80. Fotografował tam bezcenne zbiory tejszej biblioteki. Krzysztof S. Jakubek odbył kilka podróży do Włoch pracując nad książką o Asyżu. Obecnie realizuje projekt fotograficzny o zamkach Jury Krakowsko-Częstochowskiej. W Filii nr 54 Biblioteki Kraków zaprezentuje zdjęcia dokumentujące podróże śladami św. Franciszka z Asyżu. Dużą część pokazu slajdów zajmą fotografie z Greccio, miejscowości, w której w 1223 roku św. Franciszek zainscenizował pierwszą szopkę bożonarodzeniową, a współcześnie przez cały okres świąteczny pokazywana jest wystawa szopek pochodzących z różnych zakątków Italii.

Filia nr 21

Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Spotkanie autorskie z Robertem Nowakowskim – godz. 17.30

Robert Nowakowski, z wykształcenia prawnik, pochodzi z Bydgoszczy, obecnie mieszka w okolicach Krakowa. Zadebiutował w 2015 roku książką *Człowiek z sową* – utrzymaną w klimacie realizmu magicznego postmodernistyczną powieścią z elementami fantastyki i kryminału, inspirowaną wierszami Zbigniewa Herberta. Jej akcja rozgrywa się w latach 1924–1981 we Lwowie i Krakowie. Do jego ulubionych autorów należą: Graham Greene, Jennifer Egan, Etgar Keret, Zadie Smith i Michael Chabon. Najczęściej słucha zespołu The Waterboys, Natalie Merchant i Leonarda Cohena.

► 24 stycznia

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Hu, hu, ha, zima nie jest wcale zła! – głośne czytanie dla najmłodszych – godz. 16.00–18.00

Głośna lektura zimowych bajek i wierszy najmłodszym czytelnikom biblioteki. Wśród czytanych utworów znajdują się *Pusia zagubiona kotka*, *Zima Muminów*, *Krecik w zimie* oraz wiele innych wierszy autorstwa Marii Konopnickiej, Czesława Janczarskiego i Lucyny Krzemienieckiej. Na zakończenie każdego spotkania przewidziano wykonanie ilustracji do przeczytanych utworów.

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648 50 69

Czy dobrze znasz swoją okolicę? – godz. 17.00–19.00

Zajęcia edukacyjne o historii i kulturze przeznaczone dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych. Podczas spotkania uczestnicy zostaną zapoznani z kulturą i krótką historią regionu, a także wykonają pracę plastyczną. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste lub telefoniczne w filii bibliotecznej.

Filia nr 56

Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Środek motka – ekslibrisy – godz. 17.00

Zajęcia dla miłośników rękodzieła, podczas których uczestnicy zostaną zapoznani z krótką historią ekslibrisów, a następnie zaprojektują i wykonają własne. Zajęcia przeznaczone dla Seniorów.

► 25 stycznia

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Z Alicją w Krainie Czarów – 120. rocznica śmierci Lewisa Carrolla – godz. 10.00

Głośne czytanie fragmentów książek: *Ilustrowane przygody Alicji w Krainie Czarów* oraz *Po drugiej stronie lustra*. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie ilustracji do przygotowanego tekstu. Najładniejsze prace zamieszczone będą na wystawce okolicznościowej w Filii nr 20 Biblioteki Kraków.

Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

► 9 stycznia

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich – godz. 17.00

Koncert w wykonaniu Promyków Krakowa. Dyrektor artystyczny: **Roma Krzemień**

Zespół instrumentalno-wokalny Promyki Krakowa powstał w 1986 roku przy Ośrodku Kultury im. Cypriana Kamila Norwida. Od 1992 roku pracuje przy Szkole Muzycznej im. Mieczysława Karłowicza w Krakowie. Założycielką zespołu, kierownikiem artystycznym, aranżerem, pedagogiem, opiekunem, menadżerem jest Roma Doniec-Krzemień. W swoim programie wykonuje muzykę ludową, góralską, krakowską, piosenki popularne (m.in. lwowskie) oraz utwory polskich kompozytorów, którzy tworzyli na motywach ludowych (Chopin, Młynarski, Ogiński, Paderewski, Popławski, Lutosławski), a także muzykę poważną. Występuje w strojach ludowych z różnych regionów Polski. Przez 18 lat w zespole występowało około 90 uczestników, młodzieży w wieku 10–20 lat w trzech grupach. W tym czasie zespół dał ponad 600 koncertów w kraju i poza jego granicami.

► 12 stycznia

Polskie podziemie w oczach wroga – godz. 18.00

Prof. Jan Rydel

Prowadzenie: **Piotr Słabek**

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Karyntia

Fot. Michał Prokopiuk

Wakacje! W tym roku czas na austriacką Karyntię, jedziemy samochodem. Po dziesięciu godzinach jesteśmy w Radenthein. Stamtąd od naszych przyjaciół dzieli nas już tylko 10 minut jazdy pod górę z piskiem opon, nawet przy małej prędkości, ponieważ droga jest niesłychanie kręta. Dom położony jest bardzo wysoko. Tanja i Josef przeprowadzili się tam rok temu spod Innsbrucka. Kiedy wychodzimy na werandę, widok zapiera dech w piersiach. Góry, chmury, las. To miejsce-marzenie, z ogrodem, hamakiem i domkiem na drzewie. Podziwiamy okoliczne ogródki i niewielkie przydomowe poletka. Nawet na najbardziej stromych pagórkach trawa jest dokładnie wykoszona. Idealne miejsce: uśmiechnięci sąsiedzi, perfekcyjnie zadbane ogródki, przejrzyste powietrze, las i kryształowo czysta rzeka. Tu, na górce, jest tak rewelacyjnie, że nawet nie chce się zwiedzać niczego poza najbliższą okolicą i jeziorem Millstatt, gdzie przyjaciel Josefa ma wypożyczalnię łódek.

Jedynym miejscem, do którego wycieczkę planowaliśmy, jest Ossiach – miasto z zamkiem, klasztorem, położone nad przepięknym jeziorem o tej samej nazwie. W lecie jest to popularny ośrodek rekreacyjny. Po szmaragdowej tafli pływają setki łódek, ogromne statki. Można tutaj surfować i uprawiać „stand up paddle”, czyli wiosłowanie na stojąco. Zatrzymujemy się na chwilę w kawiarni nad jeziorem, by po chwili wyruszyć dalej, czyli do opactwa benedyktynów. Klasztor w Ossiach został założony w 1024

Jak głosi legenda, w 1079 roku nasz władca został wygnany z kraju po skazaniu na śmierć krakowskiego biskupa Stanisława. Udał się wtedy do papieża, który winę mu darował, ale nałożył na niego pokutę dożywotniego milczenia. Jako niemy pokutnik przybył do opactwa w Ossiach, gdzie przez lata wykonywał najcięższe prace i dopiero na łożu śmierci wyjawiał tajemnicę opactwa, jako dowód przedstawiając królewski pierścień. Legendę tę potwierdza grób znajdujący się na cmentarzu za kościołem. Napis wyryty na marmurowej tablicy wskazuje, że tu pochowany został król Polski Bolesław II. W 1998 roku utworzono Komitet Pielęgnacji Grobu, któremu udało się odrestaurować zabytek. Na płycie odnowiono łaciński napis: *Rex Boleslaus Polonie occisor sancti Stanislai Epi Cracoviensis* (Bolesław król Polski, zabójca św. Stanisława biskupa krakowskiego). Na tablicy obok wyryto po polsku i niemiecku: „Domniemany grób Bolesława II Śmiałego”. Czy rzeczywiście nasz król tam spoczywa? Wszelkie dotychczas wykonane badania miejsca pochówku temu przeczą, ale przecież nie ma legendy bez odrobiny prawdy.

Być może do opowieści o Karyntii powinienem domieszać przysłowiową łyżkę dziegciu, aby obraz był bliższy prawdzie. Opowiedzieć o tym, że w idealnych domach mieszkają niekoniecznie idealni ludzie. Zapewne. Niemniej jednak, jest to przepiękne miejsce, do którego z pewnością będę wracał.

Maria Mazur-Prokopiuk

Fot. Michał Prokopiuk

Kalendarium krakowskie

- 1.01.1951** – Obszar Nowej Huty, początkowo zaprojektowany jako osobne miasto, obejmujący powierzchnię kilku wsi, został włączony do obszaru miasta Krakowa jako nowa dzielnica.
- 1.01.1974** – Studio Filmów Animowanych w Krakowie rozpoczęło działalność jako samodzielna jednostka organizacyjna (wcześniej funkcjonowało jako filia warszawskiego Studia Miniatur Filmowych).
- 3.01.1661** – W Krakowie ukazało się pierwsze wydanie „Merkuriusza Polskiego”, najstarszej zachowanej polskiej gazety. Jego wydawanie zainicjowała królowa Ludwika Maria Gonzaga, żona Jana II Kazimierza. Jego nazwa wywodzi się z XVII-wiecznego zwyczaju nazywania druków zawierających bieżące oraz aktualne wiadomości „merkuriuszami” (w Europie istniało wówczas kilka gazet o takim tytule). Ukazywał się 1–2 razy w tygodniu, do 22 lipca 1661 roku.
-
- 4.01.1979** – Zamknięto dla ruchu samochodowego krakowski Rynek Główny.
- 5.01.1954** – W Gryfinie ur. się Alicja Bieniewicz (zmarła 13.08.2012 w Krakowie) – aktorka teatralna i filmowa, absolwentka krakowskiej PWST. Przez całe zawodowe życie związana była ze Starym Teatrem w Krakowie. Występowała również w spektaklach Piwnicy pod Baranami oraz krakowskich teatrów Bagatela i Grotoska.
- 8.01.1927** – W Borzęcinie ur. się Jan Bochenek (zmarł 19.12.2009 w Krakowie) – matematyk, profesor zwyczajny, wykładowca Politechniki Krakowskiej oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie (obecnego Uniwersytetu Pedagogicznego).
- 10.01.1899** – Na łamach krakowskiego czasopisma „Życie” ukazał się esej *Confiteor* Stanisława Przybyszewskiego, który stał się manifestem polskiego modernizmu.
- 10.01.1953** – W Krakowie zostało założone Wydawnictwo Literackie, jedno z największych polskich wydawnictw. Jego siedziba mieści się w Domu Pod Globusem przy ul. Długiej 1. Pierwszym redaktorem naczelnym był krytyk literacki dr Henryk Vogler.
- 12.01.1841** – W Kunicach ur. się Wojciech Bednarski (zmarł 23.02.1914 w Podgórzu) – pedagog, radny miasta Podgórza (obecnej dzielnicy Krakowa), inicjator utworzenia w dawnym kamieniołomie na Krzemionkach parku miejskiego, który od 1906 roku do chwili obecnej nosi nazwę Parku im. Wojciecha Bednarskiego.
- 12.01.1949** – W Krakowie ur. się Andrzej Zaucha (zmarł tamże 10.10.1991) – muzyk, aktor oraz artysta kabaretowy. Jako wokalista był związany m.in. z grupami: Dżamble i Anawa, następnie kontynuował karierę solową. Jego najpopularniejsze piosenki to: *Byłaś serca biciem*, *C'est la vie – Paryż z pocztówki*, *Bądź moim natchnieniem*. Został zastrzelony wraz z aktorką Zuzanną Leśniak przez jej męża, francuskiego reżysera Yves'a Goulais.
- 13.01.1974** – W Teatrze Starym w Krakowie odbyła się premiera *Nocy listopadowej* Stanisława Wyspiańskiego w reżyserii Andrzeja Wajdy.
- 15.01.1931** – W Warszawie ur. się Jan Błoński (zmarł 10.02.2009 w Krakowie) – historyk literatury, krytyk literacki, eseista, tłumacz, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Czołowy przedstawiciel tzw. „krakowskiej szkoły krytyki literackiej”. Doprowadził m.in. do wydania w Polsce wszystkich dzieł Witolda Gombrowicza. W latach 1996–2001 był jurorem Literackiej Nagrody Nike. Uhonorowany Nagrodą im. Kazimierza Wyki, Nagrodą Krakowska Książka Miesiąca oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.
- 15.01.2000** – Kraków uzyskał tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.
- 19.01.1933** – Otwarto Most Józefa Piłsudskiego w Krakowie łączący Kazimierz z Podgórzem.
- 20.01.1320** – W Katedrze na Wawelu odbyła się koronacja Władysława Łokietka i jego żony Jadwigi. Od tego momentu Kraków stał się miejscem koronacji królów Polski (wcześniejsze odbywały się w Gnieźnie). Koronacja Władysława Łokietka zakończyła okres rozbitcia dzielnicowego Polski.
- 24.01.1804** – W Podbożu ur. się Józef Dietl (zmarł 18.01.1878 w Krakowie) – lekarz, polityk, profesor i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prezydent Krakowa w latach 1866–1874. Jako prezydent Krakowa doprowadził do zwiększenia dochodów miasta, uporządkowania Plant, starych murów i baszt obronnych, odnowienia elewacji kamienic, przygotowania planu odbudowy i konserwacji Sukiennic oraz oczyszczenia koryta Starej Wisły.
- 29.01.1957** – Premierą spektaklu *Wszyscy przeciw wszystkim* Artura Adamova rozpoczął działalność Teatr 38, eksperymentalna scena krakowska powołana do życia z inicjatywy Waldemara Krygiera.
- 29.01.1997** – Stanisław Lem został Honorowym Obywatelom Miasta Krakowa.

Opracowała Małgorzata Kosmala

Nigdy niepublikowane tajne pisma niemieckiego wywiadu i kontrwywiadu Abwehry, tzw. raport gen. Gehlena o działaniach AK – został opracowany w ostatnich miesiącach II wojny światowej i miał posłużyć jako idealny wzorzec wojny partyzanckiej dla armii niemieckiej. Dokumenty o bezcennej wartości historycznej opatrzone komentarzami, archiwalnymi zdjęciami i skanami dokumentów.

► 16 stycznia

Noworoczne spotkanie literacko-muzyczne – godz. 18.00

Prezentacja utworów poetów Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich

► 19 stycznia

Słowa wyśpiewane – godz. 19.00

Natalia Kwiatkowska – artystka posiadająca mocny i charyzmatyczny głos, wokalistka zespołów Cheap Tobacco oraz The Missing Part. Tym razem w swoim solowym projekcie akompaniując sobie jedynie gitarą zaprezentuje autorskie utwory.

Pomysł zagrania koncertu w pojedynkę jest wynikiem mojej potrzeby zmierzania się z samą sobą, bez żadnego wsparcia. Jest to dla mnie ogromne wyzwanie i wrzucenie się na głęboką wodę, a jednocześnie jest w tym coś, co mnie intryguje i pociąga. Jest to też okazja do zagrania piosenek, które kiedyś ze mnie wyleciały, ale nigdzie nie pasują. Chcę dać im szansę zaistnieć, ponieważ każda z nich to kawalek mnie.

Natalia Kwiatkowska

► 23 stycznia

Promocja książki poetyckiej *Imponderabilia* Magdalena Węgrzynowicz-Plichty – godz. 18.00

Oprawa muzyczna: **Barbara Leśniak** – fortepian i wokół

Słowo krytyczne i prowadzenie: **Beata Anna Symoń**

Magdalena Węgrzynowicz-Plichta – poetka, socjolog, pedagog, redaktor, wydawca. Urodzona w 1959 roku w Warszawie, mieszka w Krakowie. Jest absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego. Autorka siedmiu tomów wierszy: *Doznania*, *Anemony*, *Łaptaki*, *Kalkomanie*, *Pokolenia*, *Miraże*, *Artefakty*.

W przygotowaniu dwa kolejne: w styczniu 2018 roku będzie miał premierę tom poetyki *Imponderabilia*, a w październiku (w czasie Krakowskich Targów Książki) tom inspirowany antyczną liryką greckiej poetki Safony – *Safoniana*. Od debiutu w 1998 roku autorka pisze i publikuje poezję oraz prozę, ma na swoim koncie także opracowania redakcyjne, wywiady i omówienia krytyczne, m.in. zbiór esejów o najnowszej poezji *Poetyckie światy. Między Parnasem a Giewontem*. W latach 2003–2016 należała do Związku Literatów Polskich, w latach 2011–2014 była prezesem Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Należy do Stowarzyszenia Promocji Polskiej Twórczości, Stowarzyszenia Academia Europaea Sarbiewiana, Stowarzyszenia Przyjaciół Twórczości Jana Kasprzowicza. Jest honorowym członkiem Janowskiego Klubu Literackiego.

► 27 stycznia

Zebranie sprawozdawcze Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich – godz. 16.00

► 30 stycznia

Promocja książki *Wacek, czyli przypisy rozmaite do konterfektu* – godz. 18.00

Prof. **Wacław Twardzik**

Opracowanie: **Roman Mazurkiewicz**

Wydawnictwo **Księgarnia Akademicka**

► 31 stycznia

Krakowska Witryna Fotograficzna

Najlepsze zdjęcia listopada – godz. 18.00

Prowadzenie: **Marek Lasyk**

Krakowska Witryna Fotograficzna jest inicjatywą fotoreporterów prasowych z terenu Krakowa. Zdjęcia publikują nie tylko na łamach prasy, ale także na blogu www.krakowskawitrynafotograficzna.blogspot.com, który jest odwzorowaniem Witryny umieszczonej przy pl. Wszystkich Świętych 11 w oknie Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK. Z Witryną współpracować mogą wszyscy fotoreporterzy prasowi, którzy pracują dla mediów analogowych lub cyfrowych.

Opracowanie: Jolanta Oleksa

Ze Lwowa do Krakowa. Leszek Elektorowicz

Wybitny krakowski poeta, prozaik, eseista

Urodził się w 1924 r. we Lwowie jako syn Aleksandra Witeszczyka i Romany z domu Elektorowicz. W czasach gimnazjalnych poznał Zbigniewa Herberta, przyszłego poetę, który stał się jego długoletnim przyjacielem. Podczas okupacji niemieckiej (29 czerwca 1941 r. Lwów zajęli Niemcy) pracował w Instytucie Badań nad Tyfusem Plamistym i Wirusami prof. Rudolfa Weigla jako karmiciel wszy. Należy pamiętać, że wtedy taką pracę podejmowali liczni lwowscy inteligenci. Zatrudnionych w Instytucie traktowano inaczej. Otrzymywali m.in. dodatkowe przydziały żywności, a same legitymacje Instytutu stwarzały możliwość swobodnego poruszania się po mieście. Złożył przysięgę w podchorążówce łączności AK. W domu jego rodziców był punkt kontaktowy AK-owców. Niestety za tę działalność los zażądał wysokiej ceny. Rodzice poety w 1944 r. zostali aresztowani przez gestapo i wywiezieni do niemieckich obozów koncentracyjnych. Ojciec już nie wrócił, a matka powróciła z chorobą serca. Sam poeta został ostrzeżony i uniknął aresztowania. Wyjechał do Krakowa, gdzie rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w zakresie filologii angielskiej. W 1947 r. debiutował w „Dzienniku Polskim”. Rok później ożenił się z Marią Kruszyńską. Ślub odbył się w kościele św. Szczepana w Krakowie. Należy tu wspomnieć (bo w dzisiejszych czasach jest to coraz rzadsze), że w 2008 r. otrzymali medal za długoletnie pożycie małżeńskie (60 lat) przyznany przez ówczesnego Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Poeta pracował w Bibliotece Jagiellońskiej i w Polskim Wydawnictwie Muzycznym w Krakowie. Następnie podjął pracę jako nauczyciel języka angielskiego w I LO im. B. Nowodworskiego, a jako publicysta w tygodniku „Życie Literackie”, z którego później z przyczyn politycznych został usunięty. Pracował też etatowo jako kierownik literacki w Teatrze „Bagatela”, jednak zwolniono go za list protestacyjny przeciw represjom w Radomiu. Był członkiem Związku Literatów Polskich i działał w nim aż do rozwiązania organizacji przez ówczesne władze w czasie stanu wojennego w 1981 r. Mimo trudnych polityczno-społecznych warunkowań w okresie PRL poeta pozostał niezależny. W 1961 r. otrzymał stypendium Fundacji Forda i zaproszenie do USA na roczny pobyt, ale komunistyczne władze odmówiły mu paszportu. Dopiero po paru latach przedstawiciele USA porozumieili się z komunistycznymi władzami w sprawie stypendiów: jednego roku wyjedzie na stypendium ten, kogo rzeczywiście zapraszają, a kolejnego roku ten, kogo delegują komuniści. W ten oto sposób Leszek Elektorowicz mógł wyjechać na zaproszenie Uniwersytetu Iowa. W czasach

po pobycie prowadził szereg wykładów o polskiej poezji na różnych uniwersytetach, m.in. w Iowa, Kalifornii, Teksasie. W kraju był współtwórcą niezależnego miesięcznika „Pismo”. Niestety żywot jego był krótki, nastąpił bowiem stan wojenny. W rezultacie ukazało się tylko kilkanaście numerów. Uczestniczył w organizowaniu półrocznych spotkań literackich w ramach Klubu Inteligencji Katolickiej. W 1989 r. został członkiem-założycielem niezależnej organizacji literackiej – Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Podjął stałą współpracę z krakowskim dwumiesięcznikiem „Arka” (później „Arcana”). Prowadził wykłady na temat przekładu poetyckiego w Studium Literacko-Artystycznym UJ.

Jak pisze dr M.M. Tytko o poecie we wstępie do książki *Leszek Elektorowicz. Antologia: Poeta wędruje własnymi ścieżkami twórczymi od świata rzeczywistego („niestworzonego”) ku realnej metafizyczności („stworzonej”), zakłętą w konkretnie materii pięknych form. Autor, tworząc w XX i XXI w., stał się dla nas współczesnym, oryginalnym twórcą „nowej metafizyczności”, niebanalnym następcą dawnych, poetyckich „metafizyków” z XVII i XIX w. Poeta myśli, poeta słowa, paradoksalny, poszukujący inspiracji w sferze pomiędzy Stworzeniem, zdążający ku Słowu – odwiecznemu i niepojętemu Źródłu-Mysli. Jest obserwatorem kilku epok, ale i też komentatorem współczesności. Jak powiedział podczas udzielonego wywiadu w „Arkanach” A. Czartoryskiej-Sziler i D. Kawie: *Chciałbym, żeby kultura przestała być wyłącznie towarem i na nowo stała się wartością. Wydaje mi się, że zmiana, która nastąpiła w naszym kraju, polega m.in. również na tym, że poza troską o wartości materialne dba się również o te duchowe i mam nadzieję, że proces ten będzie trwał.**

Leszek Elektorowicz ma w swoim dorobku: zbiory poezji, np. *Kontury* (Filia nr 53, os. Stalowe), powieści, m.in. *Gwiazdy drwiące* (Filia nr 48, os. Bohaterów Września), zbiory opowiadań, wśród nich *Nienawiść* (Filia nr 21, ul. Królewska). Nikogo chyba nie zdziwi to, że jest laureatem wielu nagród, a wśród nich Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

Ludmiła Guzowska

Ziemi ojczystej

Ziemi ojczystej miłość
czym jest?
bo nie tylko pola góry, bory
nie te ścieżyny jasne ogrody ulice
ani te piętra z oknami o które
deszcz dzwoni jesienny
wszystko to jest wszędzie jak
istoty ludzkie lepsze i gorsze
pozostaje pamięć
ojców dzieje
i języka brzmienie
Mówią: idea inni: przywidzenie
dla mnie
ta miłość równa się – istnienie

Do córki

Patrzyć się na mnie
z wyczekiwaniem
jaką ci zwierzę
tajemnicę życia
Jakbym miał klucz
do drzwi ukrytych
lub rozwiązanie znał
zagadki
które już jutro
albo w lat mozołe
masz nadzieję znaleźć
Spod niepewności twej
pragnienie szczęścia
zerka
niecierpliwie
i czekasz tylko
by ci wskazać drogę
Lecz ja jej nie znam
i twojej radości
już pojąć nie mogę
Więc patrzę na ciebie
z uśmiechem
i milczę

Poezja jest esencją

Poezja jest esencją
koncentratem słowa
bywa pojemna
gdy jest rozcieńczona
jak płyn do wypicia
z sokiem lekkostrawnym
nie zawsze pożywnym.
Wolę aby autor
nie płynem częstował
lecz by jego biesiadnik
koncentrat rozpuścił
w źródle myśli własnej
w rosie wyobraźni
pączkujących słów

W księgarni taniej książki

Jeszcze nie cmentarz
raczej muzeum
ekspонатów dobytých z mroków
magazynu: karceru literatury
Znajdziesz tu Horacego Platona i Kanta
Staffa także Nabokowa
i według alfabetu
na półkach stojące rzędy
cienkich tomików poezji
sław nawet
i tych przemilczanych
czasem własnych szukasz
A pośród tomów
i tych bez przeceny
w szeleście ich słyszysz
słowa Eklezjasty

Do okna krzew gęsty
wyciąga ku mnie gałęzie
jest noc kwiecie na nich białe
w ciemnych liściach świecą
z Drogi Mlecznej oderwane blaski
póki trwa wiosna lato życie
zanim opadną płatki liście
nim wiatr je poniesie i osiada
w kurzu czy błocie

Widzę starego człowieka nad książką
w której wygląda zasuszony liść

Żdźbło

Patrę na twą postać leżącą
w północy na sofie
w zielonej sukience
jak żdźbło opadłe
z rajskiego ogrodu.
Przeszywa mnie promień
Bożej miłości
i na ciebie pada
bo darem jest ta jasność
i łaską jest ten cień
w który spleceni palcami
wchodzimy
ty ze mną
powoli
bez woli
w ciszę
zbawienną

Wołyń

Gdy przebacza sumienie
jak sercem zapomnieć
gdy oczom brak łez
jak zapomnieć dziewczynę
na pół piłą przetrzynaną
dzieciątka żydowskie na widły nakłute
na wóz śmierci rzucane
piersi kobiet bagnetem odcięte
dymy ciał w płonących kościołach?

Widzę to teraz siedząc przy kawie
za oknem zbyt spokojna noc

Ma być czysto – fragment

1
O/J

Wieczorem idą razem w stronę domu Nowego. Każda ma *smoky eye* na powiece, róż na policzkach, szminkę w kolorze wiśniowym, bluzki i rurki typu *swag* (Oliwka ma ciuchy pożyczzone od Julki). Z daleka widok jest piękny, z bliska odpada z nich tynk. „Pomaluj się do dowodu” – obczaiły youtuberkę Hot15-18 i przy użyciu kosmetyków Magdy dokonały cudownej mistyfikacji. Wyglądają teraz jak studentki z prowincji, które zamieszkały w jednym pokoju i chcą podrywać chłopaków „na bliźniaczki”.

Na miejscu okazuje się, że to taka impreza 2+2. Karol, o którym Julka myślała niemal równie często co o Żółtym – od kiedy Oliwia powiedziała jej, że to fajny koleś – jest kościotrupem. To znaczy wygląda jak wychudzony ziom, który nigdy nie złapał kebabfazy. Na Instagramie był bardziej ciasteczkowy, jakby się powiększył przez filtr. Karol gapi się na nią i Julka zaczyna się domyślać, że on pewnie też sprawdzał ją wcześniej w necie. Ciekawe, co w niej jest innego niż w wersji insta?

Później Nowy spełnia wszystkie stereotypowe wyobrażenia o samym sobie i wyciąga trawę. Ale nie tyle, co w plotkach o gimbazie, mocarzach, trzepakach. Karol jest przecież starszy – od razu widać, bo skręca lola, a wcześniej palili tylko lufki. Nawet Oliwka wygląda na zdziwioną. Sama zawsze żyła w lęku przed komętą, a tutaj taka odmiana, powiew dorosłości.

Chłopcy ściągają po dwa buchy i przygaszają, dziewczyny na razie nie chcą, bo wolą sobie iść coś kupić do jedzenia, zanim zapalą. Jest dopiero 20.00. Julka zaczyna wpatrywać się coraz bardziej rozszerzonymi źrenicami w Karola. Jego kościotrupowość jest wciągająca. On zmienia się pod wpływem trawy w trupa bardzo żywotnego. Ma wesołe, małe oczka. Węgielki. Mówi do tego zabawnie, ma inną gadkę niż znana do tej pory gówniażeria. Ma styl.

Julka już go namierzyła i daje sobie 40% szans u niego. Zerka na nią, uśmiecha się węgielkami, a nawet całymi zębami.

Wtedy Oliwka wyciąga z torebki bransoletki fluorescencyjne. Przyniosła z jakiejś świetlicy, do której czasem chodzi. Rozdawali im, właściwie nie wie, dlaczego poprosiła o całą garść. Dawali, to wzięła. Mówi, że kiedyś takie rozłali w korytarzu kamienicy i była niezła faza.

Julka mówi: „Zróbmy to! Zróbmy!”.

Karol chce być luźny, więc podkręca muzykę, leci *Vanilahajs*. Otwiera drzwi mieszkania na oścież i gasi światło na klatce. Później każdy dostaje po jednej bransoletce i rozlewają ich zawartość. Reszta leci jak w domino – wylewają wszystkie.

Nie wierzy, że jest tak grubo. W ciemności zlewają się jej takie kolory, że nawet nie ma po co palić. Patrzy na Karola i już wie, że jej notowania skoczyły do 80%. Kiedy dotyka jej, niby przypadkiem, to już robi jej się ciepło na samą myśl, że mogłaby poczuć jeszcze bliżej jego zapach zaschniętego piwa. On staje coraz bliżej niej w tych toksycznych oparach bransoletkowych.

Chomik łapie za rękę Oliwkę, a ona udaje, że nie wie, o co mu chodzi. Nie będzie się całować przy Julce i Karolu. No chyba że już przestać się ściemniać, bo przyjaciółka przecież wie, że Chomik na nią leci. Nic złego na ten temat nie powiedziała. Związek zaakceptowany.

Ustawki do całowania jednym, ale gastro drugim. Karol z Chomikiem proponują, żeby wreszcie poszli do sklepu. Wtedy dziewczyny też będą mogły sobie zapalić.

Wcześniej robią kilka fot na klatce, która wygląda jak kolorowy kosmos. #haszchatka

Idą parami. Oliwka z Chomikiem, Nowy plus Julka. W sklepie te pary się zamieniają, bo dziewczyny muszą na szybko omówić, co wydarzyło się przez ostatnie pięć minut spaceru do sklepu. Trwa to dwa razy dłużej niż droga. Chomik serio jest spoko i Oli nie ma co się go wstydzic. Ma grzywkę jak Bieber i jest niski, ale to co? A Nowy – to jest dopiero ktoś. Oliwka też myśli, że Julka ma u niego 90%.

Kiedy podchodzą do kasy i chcą płacić za żelki, chipsy i czekoladę, z drugiej strony podchodzi ochroniarz. Chomik robi się czerwony i oczy mu latają, Nowy stoi sztywno. I rzuca jakieś „to zapłaćcie, a my poczekamy na zewnątrz”. Przechodzi koło ochroniarza, Chomik za nim. Wtedy facet mówi: „Proszę za mną”, a Karol na to: „Ale o co chodzi”, „A o to, co masz w kieszeni”. Julka patrzy na Nowego, ma oczy jak piesek przydrożny, ale reaguje pewnym siebie tonem, „Niby ja?”. „Proszę za mną”. Wygląda jakby miał właśnie zebrać się do biegu, ale ochroniarz już ma go w garści. Łapie chłopaka za ramię i prowadzi w stronę pokoju. Rzuca też „i te, co są z wami, też idą”. „Ale my się nie znamy”, trzeźwo zauważa Nowy. Kieruje spojrzenie na dziewczyny, a one nie wiedzą, co zrobić. Zbyt długa cisza powoduje, że ochroniarz rozkazuje całej czwórce: „Za mną”.

Po wejściu do pokoju wszystko jest już jasne. Walkower. Karol wyklada na stół dwa batony, a Chomik wafelki.

Karol mówi, że zapomnieli je wyłożyć, ale za resztę przecież zapłacili.

Takie kręcenie jednak nie ma już sensu i dobrze o tym wie.

Ochroniarz też już połączył wszystkie fakty. To czwórka spalonych dzieciaków, trzeba zadzwonić na policję.

Tam każą wszystkim podać numery telefonów do mam, przesłuchanie

Fot. z archiwum Amny Cieplak

Anna Cieplak pochodzi z Dąbrowy Górniczej (ur. 1988), absolwentka tamtejszego V LO im. Kanclerza Jana Zamoyskiego. Jest animatorką kultury, aktywistką miejską związaną z „Krytyką Polityczną”. W 2017 r. uhonorowana została Nagrodą Conrada za debiut książkowy zatytułowany *Ma być czysto*.

w obecności dorosłych. Poza Karolem, bo on to sobie może pójść sam, ma osiemnaście lat.

Po pół godziny pojawia się mama Julki i zabiera ją ze sobą. Tłumaczy się przed policjantami, mówi, że to jakiś wypadek, wina męża. Była przekonana, że Julka jest w jego domu. „Panowie wiedzą, to jest lekkoduch, kretyn nieodpowiedzialny!” – wrzeszczy nie wiadomo czy na Julkę, czy na niewidzialnego Maćka. Ludzie na komisariacie patrzy na nią podejrzliwie, nic nie mówią, każą podpisać. Młoda niczego nie wyniosła, nie ma niczego w papierach, nie jest spalona, więc jest wolna.

Mama Dawida pojawia się zaraz po niej. Widzi Oliwkę i Karola, który solidarnie z nią czeka. Na początek trochę się wkurza, ale zaraz dopytuje o nich, mięknie. Mówi, że mogłaby zabrać Oliwkę, bo są po sąsiedzku. To dobra dziewczyna, tylko znalazła się w niewłaściwym miejscu.

Nie ma takiej możliwości. Dziewczyna musi czekać na swoją mamę. Pani Basia podpisuje też zeznanie Chomika i słyszy, że przyjdzie do nich kurator Dawida ustalić, co dalej.

A mama Oliwki nie odbiera telefonu. Podaje więc numer do Rychna. Też nie odbiera. Do Babci. Siedzi na posterunku, tak jakby była najgorsza na świecie, sama jedna. Czuje się nikim za dwa batony i wafelek, do tego nie swój. Mijają dwie godziny i dalej nic, chce jej się spać. Ostatecznie przywozi ją do domu policja. Rozmawiają z mamą i pewnie na rozprawie nie zapomną o tej sytuacji. Podobno nie może – zgodnie z prawem – przebywać poza domem po 22.00 bez opie-

ki, bo nie ma szesnastu lat. A Karol to niby co? Przecież ma osiemnaście! Pełnoletni opiekun jak nic! Poza tym w sklepie byli po 21.00, gdyby nie jakiś białkołolik, ochroniarz z mułami większymi od głowy, to przecież byłaby w domu wcześniej. Może kilka minut po 22.00. Co to w ogóle za gadka? Na podwórku siedzi w wakacje do północy i nikt jej nigdy nie naskoczył. Nawet jak przejeżdża obok policja, to nie jest zainteresowana jej dzielnicą, omija ją szerokim łukiem. Spisywanie kogoś za siedzenie na murku? Wolne żarty.

Ale ma i tak dużego fuksa. Gdyby mamy nie było w domu, to miałyby przerąbane. Rychnu nie jest jej prawnym opiekunem, więc nie mógłby jej odebrać, zwyczajnie policja by nie wydała. Skoro nie ma rodziców, to trzeba wprost na pogotowie opiekuńcze. Czasem do babci, dziadka, rodziny. Zależy, jak się zagada, może i na takiego ojczyzna jak Rychnu by się zgodzili. Nie ma reguły.

O dziwo, mama jej nie pojechała. Zero, null. Rano jak gdyby nigdy nic zaczęła sprzątać, co robi rzadko, bo wraca na krótko i szkoda jej czasu. Tym razem nie poprosiła nawet Oliwki o pomoc. Pewnie miała wyrzuty sumienia, że nie pojawiła się na komisariacie, albo że ciągle jej nie ma nigdzie poza NRD (Niemieckim Rajem Dziadków i Babć). Kiedy patrzy, jak mama biegnie w poszukiwaniu kurzu po całym domu, to się rozkleja.

Od Julki też żadnego sygnału. Poszła więc do Karola, bo Chomika matka nigdzie dziś by nie wypuściła. Kara musi być. Pewnie z tydzień posiedzi bez neta.

Wyspiański

Czekałam na to wydarzenie wiele miesięcy. W listopadzie emocje rosły z dnia na dzień. Wreszcie 27 listopada 2017 r., w przeddzień 110. rocznicy śmierci Stanisława Wyspiańskiego, w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie, w obecności wyśmienitych gości, odbyło się uroczyste otwarcie wystawy *Wyspiański*.

To najobszerniejsza wystawa monograficzna Wyspiańskiego w historii polskiego muzealnictwa – podkreślił dyrektor MNK dr hab. Andrzej Betlej. – Ta wielka wystawa pokazuje oszałamiającą liczbę obiektów wyczerpane z naszej własnej kolekcji oraz depozyty – dodał.

Wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego Jarosław Sellin podkreślił, że twórczość Wyspiańskiego jest na wskroś przeziąknięta polsnością, a jednocześnie tak – w pozytywnym tego słowa znaczeniu – rewolucyjna. Ekspozycję w gmachu głównym MNK określił kosmosem Wyspiańskiego, który jest niczym innym jak Polską właśnie. Zdaniem wiceministra nasze serca zaczynają bić szybciej, gdy stykamy się z twórczością Stanisława Wyspiańskiego, właśnie dlatego, że jest ona przepełniona polsnością. *Wyspiański Polski na mapie Europy nie doczekał, ale za Polską tęsknił i o niej marzył* – powiedział wiceminister i dodał, że zmarły 110 lat temu artysta kierował się słowami Jana Matejki, który nauczał studentów, że są dwie ojczyzny: sztuka i kraj.

Dyrektor MNK przyznał, że organizacja wystawy „Wyspiański” była trudna. Trzeba było przedstawić wielką postać i jej różnorodną twórczość, twórczość, której tak naprawdę nie jesteśmy w stanie ogarnąć. Łącznie w MNK jest ok. 900 pozycji inwentarowych prac Wyspiańskiego. Co ciekawe, wystawa ta jest również największą ekspozycją w historii Muzeum Narodowego w Krakowie. Została objęta honorowym patronatem Pana Prezydenta RP Andrzeja Dudy. Otrzymała Markę Radia Kraków za listopad ex aequo z projektem „Odwiłz 56 – Cracovia 65. Wystawa architektury Witolda Cęckiewicza” w Cracovii. Kuratorki wystawy – p. Magdalena Laskowska i p. Danuta Godyń pokazały Wyspiańskiego jako artystę totalnego – malarza, dramaturga, dramatopisarza, poetę, reformatora teatru, projektanta, kompozytora. Pokazano wszystkie pastele, rozwinięto z wałków projekty witraży. Przyciągają wzrok barwami obrazy znane: *Wnętrze pracowni artysty*, *Motyw zimowy*, *Portret Józia Feldmana*, jak zawsze zachwycają i wzruszają bardzo znane: *Macierzyństwo*, *Autoportret z żoną*, *Główka Mietka*, *Helenka z wazonem czy Śpiący Mietek*. Dużą przyjemnością dla wielbicieli widoku na Kopiec Kościuszki jest cała ich seria wisząca razem, wraz z nowym nabytkiem zakupionym w 2016 r. – *Widok z okna na Kopiec Kościuszki. Szary dzień*. Zaprezentowano najstarsze okładki utworów Wyspiańskiego m.in. *Wesela*, *Kłótny*, *Akropolis*, *Skalki*, *Legenda*, *Wyzwolenia*. Nie zabrakło słynnych mebli z mieszkania państwa Żeleńskich czy elementów z wnętrza Domu Towarzystwa Lekarskiego. Zdumiewają – rozmach, obfitość zbiorów, aranżacje, ogromny wkład pracy wielu osób. Wszak, żeby zrobić miejsce Wyspiańskiemu, usunięto całą Galerię Sztuki Polskiej XX wieku.

Nie mogę i nie chcę zdradzać wszystkich wspaniałości, które na Państwa czekają do 20 stycznia 2019 r. Odkrywajcie i smakujcie je sami. Na pewno niektórzy już byli i mają swoje zdanie na temat wystawy.

Drodzy Czytelnicy, pozwólcie, że pożegnaję się moim ulubionym cytatem:

Ja jestem wiecznie jakimś marzeniem, jakimś zachcieniem, jakimś pragnieniem bez nadziei dojścia... jakimś poematem wydaje mi się życie moje... ale wciąż drzę, że ten poemat się nagle rozerwie... że przepadnie niedokończony.

Stanisław Wyspiański

Tekst i fotografie Joanna Muniak

Orzeł w kurniku. Z życia Stanisława Wyspiańskiego dziennikarki Krystyny Zbijewskiej – to jedna z najpiękniejszych, starszych książek poświęconych wybitnemu Artystce. To efekt wielu lat spędzonych w archiwach miejskich, kościelnych czy sądowych, w bibliotekach i czytelnich, w poszukiwaniu cennych, starych publikacji, wizyt w prywatnych mieszkaniach – wypełnionych pamiątkami i dziełami Wyspiańskiego. Autorka spotkała się z osobami pamiętającymi tamte czasy, znającymi rodzinę Wyspiańskiego, mówiącymi o Nim „Staś” lub „wujek”. Zaczęła od Konar, rodzinnej wsi żony Teofilii Pytko, prowadziła również badania w Węgrzcach, Bronowicach, Żabnie, Krakowie, Bochni czy na Śląsku. W stulecie urodzin Artysty poznała i wielokrotnie później rozmawiała o Ojcu z córką – Heleną Chmurską, a po jej śmierci wiele nocy spędziła nad tekami Wyspiańskiego z wnuczką artysty Krystyną Michalską. Na podstawie prowadzonych badań przygotowywała artykuły, które ukazywały się w prasie. Po apelach wybitnych krytyków (m.in. dr. Duzyka i prof. Wyki) w 1980 r. ukazała się pierwsza i zarazem najważniejsza książka w całym dorobku Zbijewskiej – *Orzeł w kurniku*. Publikacja otrzymała znakomite recenzje, m.in. od Wojciecha Natansonera oraz Karola Estreichera. Wzbudziła także zachwyt wśród czytelników – swoją autentycznością, pasją, dokładnością, bogactwem faktów.

A tytuł? Kiedyś Feliks „Manggha” Jasieński ze wstrętem wyraził się o kamienicy na Krowoderskiej, w której Mistrz mieszkał, a Jego nazwał „orłem zamkniętym w kojcu dla kur”. Kojcem był Wyspiańskiemu cały prowincjonalny Kraków, w którym dusił się i spotykał z wrogością i niezrozumieniem, kłatką był także zniewolony kraj.

Ta książka to opowieść o genialnym, krakowskim artyście, o Jego wrażliwości, kruchości, samotności, a jednocześnie potężnej sile, pracowitości i mądrości. To lektura obowiązkowa dla pasjonatów sztuki, Młodej Polski i krakowskich klimatów z przełomu XIX/XX wieku.

W 2017 r. ukazał się reprint wydany przez Fundację Promocji Kultury „Urwanym Film”.

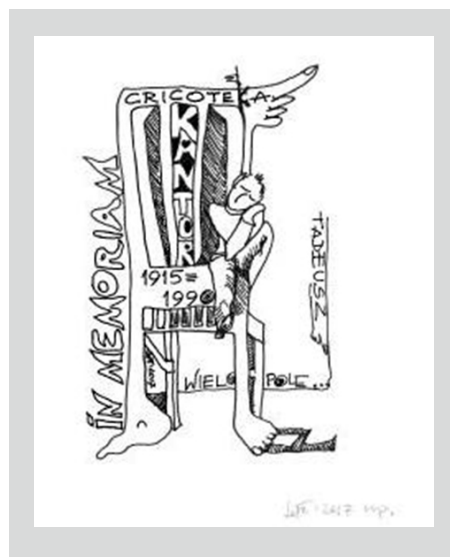
[Dostępna w Filii nr 3, 5, 7, 10, 12, 13, 14, 25, 34, 41, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55 Biblioteki Kraków]

Joanna Muniak

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Artysta Leszek Frey-Witkowski (ur. w 1949 r w Kończewie na Kaszubach) jest plastykiem, poetą, pedagogiem, bibliotekarzem. W swej twórczości artystycznej preferuje małe formy graficzne, przede wszystkim ekslibrisy. Przygodę artystyczną z ekslibrisami rozpoczął w Zielonej Górze, a jego mistrzami byli wówczas Hilary Gwizdała i Marian Szpakowski. Przez lata stworzył trudną do zliczenia ilość ekslibrisów, które rozproszone po świecie znajdują się nie tylko w prywatnych kolekcjach. Dedykował je osobom żyjącym, ale też wielkim Polakom. Prezentowany ekslibris, dedykowany Tadeuszowi Kantorowi, twórcy Teatru Cricotek, jest nad wyraz krakowski. Wiele innych dzieł prezentujemy w Filii 20 Biblioteki Kraków (ul. Opolska 37). Zapraszamy!

Janusz M. Paluch

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyaniak, Małgorzata Kosmala, Janusz Mika, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Maria Mazur-Prokopiuk, Izabella Śliwińska, Barbara Zajączkowska